

Antagning till högre utbildning vårterminen 2020

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning vårterminen 2020

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning vårterminen 2020

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

UHR:s rapportserie 2020:2, Universitets- och högskolerådet, mars 2020

Kontaktperson: Torbjörn Lindquist

Omslagsbild: Eva Dalin

ISBN 978-91-7561-073-3

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se **www.uhr.se**.

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	7
Rapportens upplägg	10
Nationella antagningsomgången våren 2020	12
Sökande och antagna.....	12
Utbildningsutbudet	14
Konkurrenssituationen	16
Internationella kurser och masterutbildningar våren 2020	19
Sökande och antagna till internationella kurser (IK)	19
Sökande och antagna till masterprogram (MASTER)	23
Vårtrender 2008–2020	26
Sökande.....	26
Antagna.....	31
Sökande och antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina.....	33
Sökande och antagna till lärarutbildningar	37
Utbildningsutbudet	49
Utbildningar som leder till vissa yrkesexamina	52
Försök med viktning av högskoleprovsresultat	57
Utbildningar i de nationella minoriteternas språk och kultur	58
Bilaga 1: Definitioner av begrepp	59
Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser	63

Sammanfattning

Antagningen till våren 2020

Det totala antalet sökande till universitet och högskolor var vid sista anmälningssdag vårterminen (vt) 2020 det högsta någonsin, en ökning med drygt 5 procent jämfört med föregående år. Vid sista anmälningssdag hade cirka 229 100 personer anmält sig till utbildningar. Både antalet kurser och antalet program var större vt 2020 än vt 2019. Fram till det andra urvalet hade cirka 266 600 personer anmält sig (+5 procent), inklusive sent anmälda.

Efter första urvalet var 187 548 sökande antagna, knappt 5 procent fler än året innan och även det ny toppnotering. Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsalternativ ökade med 6 procent till 132 499 personer. Andelen personer som inte var behöriga till något av alternativen de sökt var densamma vt 2020 som vt 2019, 11 procent.

Vissa utbildningar har konkurrens om platserna, vilket innebär att behöriga sökande reservplaceras. Till andra utbildningar antas alla sökande. Cirka 15 procent av de omkring 16 000 kurserna och programmen som erbjöds inför vårterminen 2020 hade konkurrens om platserna. Konkurrensen bland de sökande är dock hård till de konkurrensutsatta utbildningarna eftersom 55 procent av alla sökande konkurrerar om sitt förstahandsval. Till vissa utbildningar är konkurrensen ännu hårdare. Av de förstahandssökande till sex särredovisade utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, konkurrerar exempelvis 78 procent av de förstahandssökande till högskoleingenjörsutbildningar, 67 procent till lärarutbildningar och 100 procent till sjuksköterskeutbildningar.

Antagningsomgångarna för internationella kurser och program (IK) och internationella masterprogram (MASTER) fick fler sökande, avgiftsinbetalningar, behöriga och antagna, jämfört med vt 2019. Antalet sökande till IK ökade med 7 procent och till MASTER med 34 procent. Andelen som betalade sin anmälningssavgift ökade också bland både sökande, behöriga sökande och antagna i både IK och MASTER.

Trender i vårantagningen 2008–2020

Det totala antalet sökande vid andra urvalet ökade fram till vt 2014, minskade därefter något till och med vt 2017 för att sedan öka igen, i synnerhet vt 2020. Utvecklingen har varit snarlik för behöriga sökande, medan antalet antagna ökade fram till vt 2011 för att därefter fluktuera omkring 170 000 per vår fram till vt 2017. Från vt 2018 har fler antagits och vt 2020 var antalet antagna det högsta som noterats för en vårtermin.

Antalet individer som enbart sökt efter sista anmälningssdag, sena sökande, har under de tre senaste åren legat omkring 40 000 sökande per vårtermin. De är också något äldre än sökande som söker i tid.

Under de senaste tretton åren har kvinnor utgjort knappt två tredjedelar av de sökande och män cirka en tredjedel. Andelen behöriga sökande utan

svenskt personnummer i den nationella antagningsomgången på hösten har ökat svagt sedan anmälnings- och studieavgifterna infördes år 2011 och var vt 2020 cirka 3 procent.

Samtliga sex grupper av utbildningar som leder till vissa yrkesexamina hade fler sökande vt 2020 än för tretton år sedan. Jämfört med vt 2019 har antalet sökande ökat till läkar-, lärar- och sjuksköterskeutbildningar vt 2020, men minskat till ingenjör- och socionomutbildningar. Till samtliga utbildningar var både antalet sökande och antalet behöriga sökande som högst vt 2016, utom till högskoleingenjörutbildningar som hade sin toppnotering vt 2018.

De tre stora lärarutbildningarna, förskole-, grund- och ämneslärare, hade sammantaget flest sökande vt 2016 eller vt 2017 och antalet har därefter minskat till vt 2019. Vt 2020 har antalet sökande ökat till samtliga lärarutbildningar utom till förskollärare. Antalet antagna ökade fram till vt 2018 och är numera betydligt större än i början av perioden för flertalet lärarutbildningar.

Försök med viktning av högskoleprovsresultat

Sedan höstantagningen 2019 pågår försök med viktat högskoleprovsresultat i syfte att öka provets prognosförmåga. Ht 2019 deltog tre lärosäten med 59 civilingenjörutbildningar (med ökad kvantitativ tyngd) i pilotverksamheten och vt 2020 deltog tre lärosäten med en psykolog-, två sjuksköterske- och tre socionomutbildningar (ökad verbal tyngd till psykolog- och socionomutbildningar, ökad kvantitativ tyngd till sjuksköterskeutbildningar). Något fler yngre, främst män, antogs i den nya urvalsgruppen med kvantitativ tyngd på bekostnad av äldre sökande. Något fler äldre, främst kvinnor, antogs när provresultatets verbala del viktades tyngre på bekostnad av yngre sökande.

Sökande till utbildningar i de nationella minoriteternas språk och kultur

Både antalet behöriga sökande och antalet antagna ökade till alla nationella minoritetsutbildningar (romani chib och romsk kultur, jiddisch och judaistik, finska och finsk kultur samt meänkieli) utom till samiska och samisk kultur vt 2020 jämfört med vt 2019.

Summary

Admissions, spring 2020

On the final day of applications for the spring semester of 2020, the total number of applicants to higher education was the highest ever, with an increase of more than 5 per cent compared to the previous year. By the deadline, around 229,100 people had applied for courses and programmes. The number of courses and the number of programmes were greater for the spring semester of 2020 than for spring semester 2019. Around 266,600 people had applied (+5 per cent), including late applications, by the second selection.

After the first selection, 187,548 applicants were admitted, almost 5 per cent more than the previous year, which is also a new record. The number of applicants admitted to their first choice increased by 6 per cent, to 132,499. The number of people who were not qualified for any course or programme they had applied for was the same for the spring semester of 2020 as for spring semester 2019, at 11 per cent.

Some courses and programmes have competition for places, so qualified applicants may be placed on a waiting list. Other courses and programmes can admit all applicants. Around 13 per cent of the approximately 16,000 courses and programmes offered for the spring semester of 2020 had competition for places. However, there is tough competition for places on courses and programmes that are competitive, with 55 per cent of all applicants competing for their first choice. Competition is even harder for some; for example, separate figures show that out of the first choice applicants to six programmes that lead to professional qualifications, 78 per cent of the first choice applicants for Bachelor's degrees in engineering are in competition, with 67 per cent for teaching degrees and 100 per cent for nursing degrees in competition.

The admissions rounds for international courses and programme (IK) and international Master's programmes (MASTER) had more applicants, fee payments, qualified applicants and admissions than for the spring semester of 2019. The number of applications for IK increased by 7 per cent and for MASTER by 34 per cent. For both IK and MASTER, the proportion who paid their application fee also increased among applicants, qualified applicants and those admitted.

Trends in spring admissions 2008-2020

The total number of applicants in the second selection increased up to the spring semester of 2014 and then declined somewhat until the spring semester of 2017, to then increase again, particularly for the spring semester of 2020. The trend for qualified applicants has been similar, while number of admissions increased until the spring semester of 2011, then fluctuating around 170,000 each spring until the spring semester of 2017. A greater number have been admitted since the spring semester of 2018 and, in the spring semester

of 2020, the number of admissions was the highest ever noted for a spring semester.

For the last three years, the number of individuals who only applied after the application deadline, late applicants, has been around 40,000 applicants each spring semester. They are also somewhat older than the applicants who apply on time.

Over the last thirteen years, women have comprised almost two-thirds of applicants and men around one third. Since application and tuition fees were introduced in 2011, the proportion of applicants without a Swedish personal ID number in the national admissions round for the autumn has shown a weak increase; it was about three per cent for the spring semester of 2020.

All six groups of programmes that lead to professional qualifications had more applicants for the spring semester of 2020 than thirteen years ago. Compared to the spring semester of 2019, the number of applicants for medical, teaching and nursing programmes increased for the spring semester of 2020, but reduced for engineering and social work. The number of applicants and number of qualified applicants was highest for all programmes for the spring semester of 2016, except for the Bachelor's in engineering which peaked for the spring semester of 2018.

The three biggest teacher education programmes, pre-school, primary and secondary, had the highest total number of applicants for the spring semester of 2016 or spring semester 2017, after which numbers declined until spring semester 2019. For the spring semester of 2020, the number of applicants has increased for all teacher education programmes except pre-school. The number of admissions increased until the spring semester of 2018, and for most teacher education programmes it is now considerably greater than at the start of the period.

Trialling a weighted Swedish Scholastic Aptitude Test

Trials for weighted results in the Swedish Scholastic Aptitude Test have been underway since the 2019 autumn admissions, with the aim of increasing the test's predictive capacity. Three higher education institutions participated in the pilot scheme for the autumn of 2019 with 59 Master's programmes in engineering (with increased quantitative weighting) and, for the spring of 2020, three higher education institutions participated with one psychology, two nursing and three social work programmes (increased verbal weighting for the psychology and social work programmes, increased quantitative weight for the nursing programmes). Somewhat more young people, primarily men, were admitted in the new selection group with quantitative weighting, at the expense of older applicants. Somewhat more older people, primarily women, were admitted when the test results' verbal sections was weighted more heavily, at the expense of younger applicants.

Applicants for courses and programmes in the language and culture of national minorities

Compared to the spring semester of 2019, the number of qualified applicants and the number of admissions increased for all national minority courses and

programmes (Romani Chib and Roma culture, Yiddish and Judaism, Finnish and Finnish culture and Meänkieli) apart from Sami and Sami culture for the spring semester of 2020.

Rapportens upplägg

Denna rapport är resultatet av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för budgetåret 2019 avseende Universitets- och högskolerådet (UHR), som anger att myndigheten ska ge Utbildningsdepartementet en analys av utfallet av genomförd antagningsomgång vårterminen 2020.

Rapporten ger en sammanfattande bild av de tre antagningsomgångarna till vårterminen 2020. Antagningsomgångarna består av en stor och två mindre. I den stora nationella antagningsomgången (benämnd vt 2020) ges utbildningarna främst på svenska och i de två mindre - internationella kurser och program på grundnivå (IK vt 2020) och internationella masterutbildningar (MASTER vt 2020) - ges utbildningarna vanligen på engelska.

Syftet med den samlade beskrivningen av den nationella antagningsomgången våren 2020 är att redovisa aspekter som inte är möjliga att se vid de olika tillfällena under processens gång, vid tidpunkten för sista anmälningssdag och vid tidpunkten för det första eller det andra urvalet. Antagningsomgången jämförs med antagningsomgången våren 2019.

Rapporten innehåller också ett avsnitt med trender, där utvecklingen av antalet sökande, behöriga sökande och antagna beskrivs under en trettonårsperiod för antagningsomgångarna och för vissa program som leder till yrkesexamen, samt för lärarutbildningarna. Lärarutbildningarna redovisas också mer detaljerat efter typ av lärarexamen och inriktning. Trender analyseras från vt 2008 och framåt (från 2012 för de internationella antagningsomgångarna och lärarutbildningarna). Sökande redovisas även utifrån om de är skyldiga att betala anmälningssavgift eller inte.

Under en antagningsomgång förändras det ursprungliga antalet kurser och program som erbjuds. Några kurser och program ställs in och andra kommer till. Möjligheten till efteranmälan, så kallade sena anmälningar, gör vanligen att antalet sökande ökar mellan sista anmälningssdag, första och andra urvalet. Redovisningarna i rapporten sträcker sig fram till och med det andra urvalet. Förändringar kan ske även efter det andra urvalet då lärosäten kan göra en efterantagning om de har studieplatser som inte är tillsatta. Den informationen ingår inte här.

I rapporten ingår även en kort beskrivning av försöksverksamheten med viktat högskoleprov och en redovisning av utvecklingen av antagningen till utbildningar i nationella minoriteters språk och kultur.

I bilaga 1 definieras begrepp som är vanligt förekommande i redovisningar av antagningsstatistik. I bilaga 2 beskrivs hur antagningsstatistiken tas fram.

I rapporten refereras till de underlag som tidigare lämnats till Utbildningsdepartementet (underlag 1–2). I underlagen redovisas utfallet av antagningsomgångar utifrån olika perspektiv vid varje givet tillfälle: generellt på individnivå och på utbildningsnivå, och mera detaljerat för vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamen, till exempel lärarutbildningar.

Underlag

Underlag 1. Statistik i samband med sista ansökningsdag till vårterminen 2020 (vt 2020).

Underlag 2. Statistik i samband med urval 1 till vårterminen 2020 (vt 2020).

Nationella antagningsomgången våren 2020

I det här kapitlet presenteras förändringar när det gäller antalet individer som anmält sig och antalet kurser och program, jämfört med våren 2019. Sena anmälningar är inkluderade.

Sökande och antagna

Vid sista anmälningssdag vt 2020 var det 5,5 procent fler som sökt till en utbildning än vid samma tid vt 2019. Efter sista anmälningssdag är det möjligt för sökande att göra en sen anmälan till många utbildningar. Därför fortsätter antalet sökande att öka under antagningsomgången. Vid första urvalet hade antalet sökande ökat med 13 procent från sista anmälningssdag och vid andra urvalet med ytterligare 3 procentenheter till 16 procent. Jämfört med vt 2019 var det 5 procent fler sökande i både första och andra urvalet (figur 1-2).

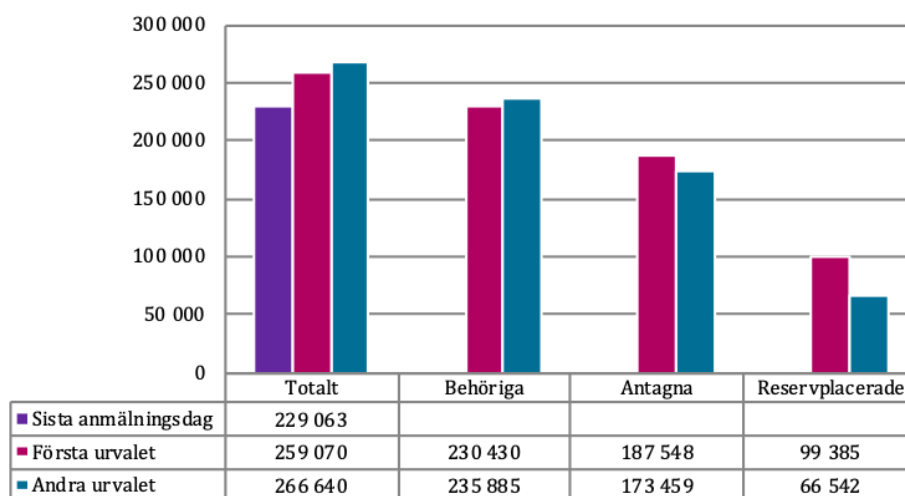
När det gäller sökande uppdelade efter ålder framgår att sökande 19 år eller yngre är något färre vt 2020 än vt 2019 (-1,9 procent). Däremot ökade antalet sökande 20-åringar för första gången sedan vt 2014, med nära 9 procent, som följd av både större årskullar och en försämrad arbetsmarknad. Hela gruppen sökande 20-24 år ökade med 2,8 procent och antalet sökande 25 år eller äldre ökade med 6,7 procent.

Antalet antagna ökade också, med knappt 5 procent vid första urvalet och med 10 procent vid andra urvalet, jämfört med vt 2019. Antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet under en antagningsomgång. Det beror främst på att det är svarskrav efter första urvalet och att vissa sökande tackar nej eller inte svarar alls. Sedan 2012 har antalet antagna i snitt minskat med 6 procent mellan urvalen. För vt 2020 var minskningen 8 procent, att jämföra med 12 procent för vt 2019.

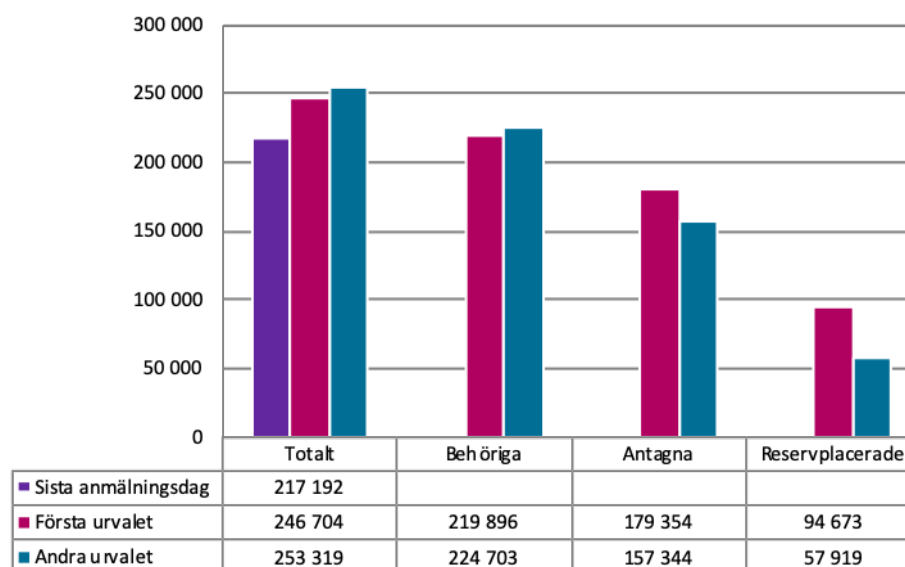
Antalet reservplacerade i första urvalet var fler vt 2020 än vt 2019 (+5 procent), vilket tyder på att konkurrensen ökat något och att en mindre andel av de behöriga sökande kunnat antas. Mellan första och andra urvalet minskade andelen reservplacerade med 33 procent, att jämföra med 39 procent vt 2019. Efter andra urvalet var antalet reservplacerade fler än vt 2019 (+15 procent).

Även antalet behöriga sökande var påtagligt fler vt 2020 än vt 2019, och bryter därmed trenden av färre behöriga sökande sedan vt 2014. Vid andra urvalet var 5 procent fler behöriga, jämfört med vt 2019. Antalet behöriga sökande ökade med 2 procent mellan första och andra urvalet, en något mindre ökning än tidigare år då antalet behöriga sökande ökat med 4 procent mellan första och andra urvalet sedan vt 2008. Den främsta anledningen till att behöriga sökande ökar från första till andra urvalet är att även sena sökande hunnit få sin behörighet bedömd.

Figur 1: Förändring mellan sista anmälningsdag, första och andra urvalet vt 2020, antal sökande.

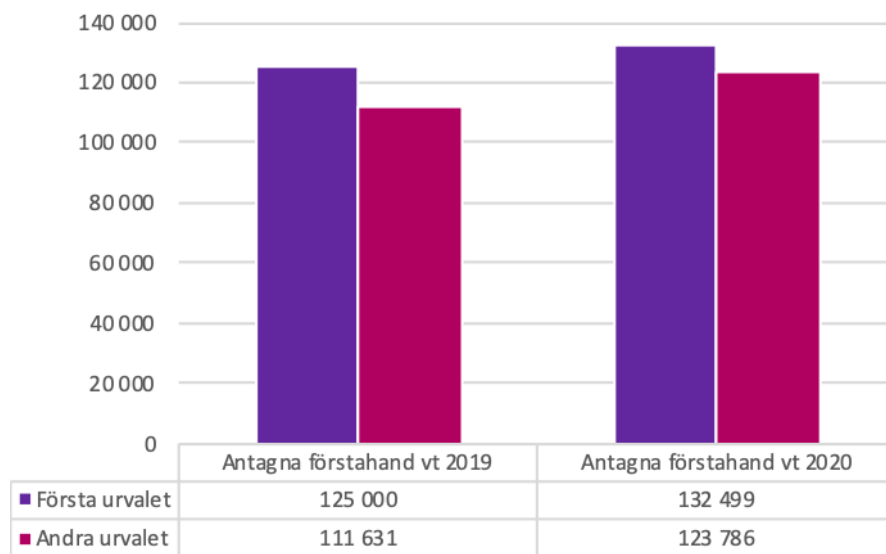

Figur 2: Förändring mellan sista anmälningsdag, första och andra urvalet vt 2019, antal sökande.

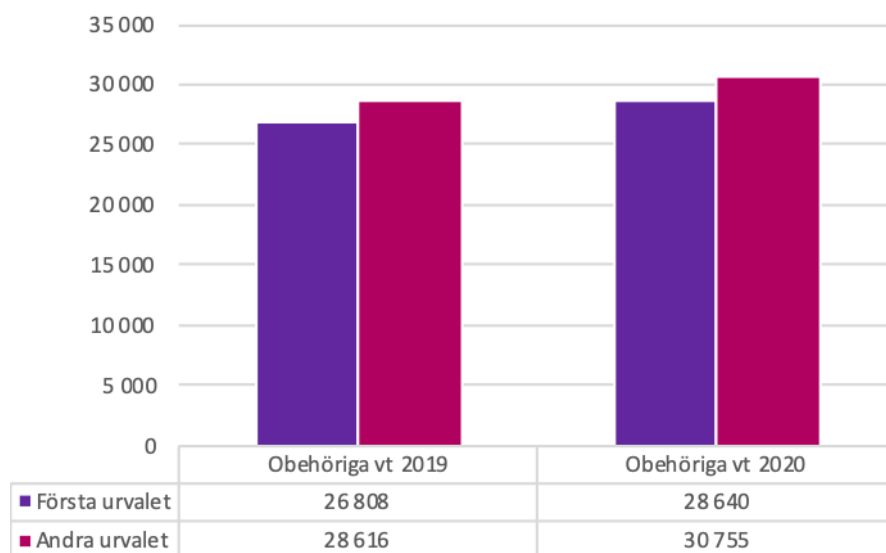
Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsval ökade från vt 2019 till vt 2020. Vid första urvalet antogs 6 procent fler till sitt förstahandsval jämfört med vt 2019. Andelen som antogs till sitt förstahandsalternativ ökade från 70 procent vt 2019 till 71 procent vt 2020 i första urvalet och från knappt 71 procent till drygt 71 procent i andra urvalet (figur 3).

Figur 3: Förändring mellan första och andra urvalet vt 2019 och vt 2020, antal antagna som antagits till sitt förstahandsalternativ.

Andelen sökande som inte var behöriga till något av de utbildningsalternativ de sökt var både i första och andra urvalet lika stor vt 2020 som den var vt 2019, 11 procent. Det motsvarar att ungefär var nionde sökande är obehörig till samtliga utbildningar den sökt (figur 4).

Figur 4: Förändring mellan första och andra urvalet vt 2019 och vt 2020: antal sökande som är obehöriga till samtliga utbildningsalternativ de sökt.

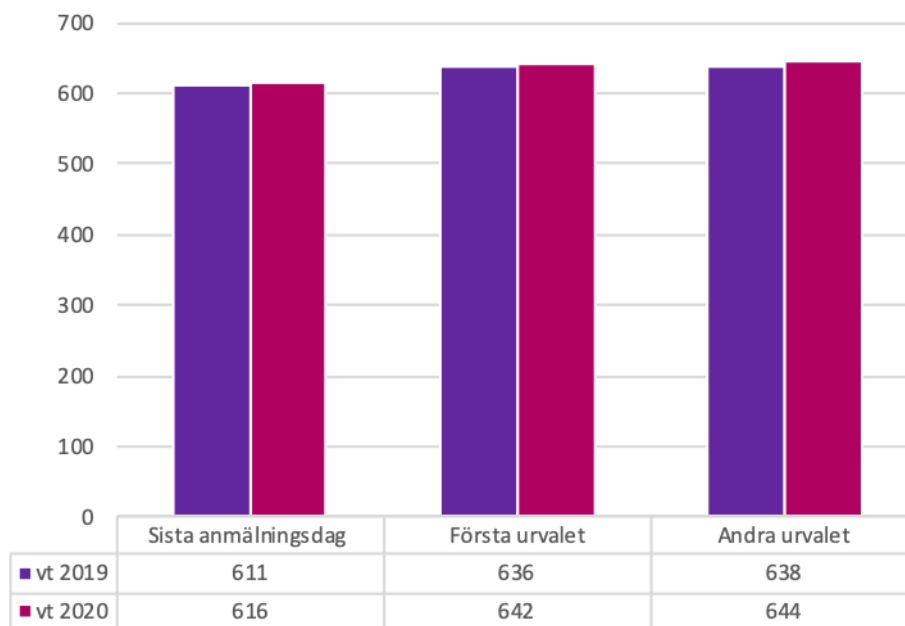
Utbildningsutbudet

Utbildningsutbudet – som redovisas exklusive inställda utbildningar – beslutas av respektive lärosäte, vanligen relativt långt i förväg. Ibland sker förändringar under antagningsomgången. Antalet program och kurser kan öka

om lärosätet lägger till nya utbildningar, till exempel vid sena beslut om att en viss kurs eller ett visst program ska ges. Utbildningsutbudet kan också minska om utbildningar ställs in, till exempel då för få söker.

Det fanns fler program vt 2020 än vt 2019. Ökningen var lika stor vid sista anmälningssdag, första urvalet och andra urvalet (+1 procent). Under vt 2019 och vt 2020 ökade antalet program mellan sista anmälningssdag och andra urvalet (figur 5).

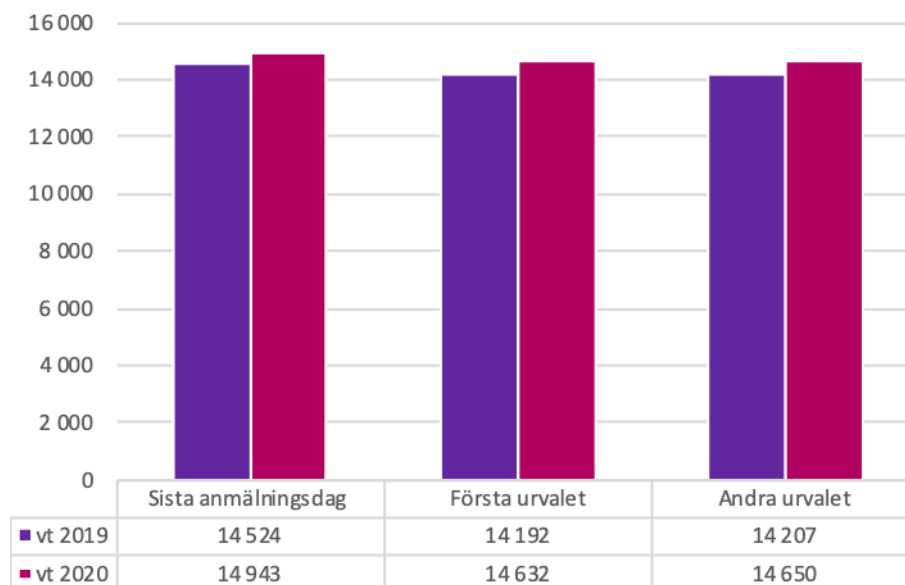
Figur 5: Antalet program vt 2019 och vt 2020: Sista anmälningssdag, första och andra urvalet.

Även antalet kurser var fler vt 2020 än vt 2019, cirka 3 procent fler vid både sista anmälningssdag, första urvalet och andra urvalet (figur 6).

Antalet kurser kan, liksom programutbudet, ändras under antagningsomgången. Att kurser tas bort kan till exempel bero på att för få sökt kursen. Under vt 2020 minskade kursutbudet med 2 procent från sista anmälningssdag till andra urvalet, vilket var en lika stor nedgång som vt 2019.

Figur 6: Antalet kurser vt 2019 och vt 2020: Sista anmälningsdag, första och andra urvalet.

Konkurrenssituationen

Olika utbildningar har olika antal sökande. Några utbildningar har tusentals sökande men de flesta har väsentligt färre, ibland inga sökande alls. När det finns fler behöriga sökande än platser konkurrerar de sökande med varandra. Begreppet konkurrens avser här att utbildningen hade minst en reservplacerad sökande i första urvalet.

I antagningsomgången vt 2020 bestod utbudet vid första urvalet av 16 064 utbildningar (inklusive inställda utbildningar), fördelade på 667 program (4 procent) och 15 397 kurser (96 procent). För hela utbudet vt 2020 var det urval (konkurrens) till 15 procent av utbildningarna. Till resterande 85 procent behövdes inget urval, samtliga behöriga sökande antogs. Andelen utbildningar med konkurrens var densamma som vt 2019 (tabell 1).

Konkurrens var mer än tre gånger vanligare till program än till kurser. Till drygt 40 procent av alla program och till knappt en sjundedel av alla kurser var det konkurrens vt 2020. Konkurrens var också vanligare på grundnivå än på avancerad nivå. Störst andel utbildningar med konkurrens fanns bland program på grundnivå inklusive basnivå – huvudsakligen basårsutbildningar (45 procent).

Tabell 1: Antal utbildningar med eller utan konkurrens vid första urvalet vt 2020.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad			
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Program	546		96		25		667	
- Konkurrens	245	(45 %)	30	(31 %)	0	(0 %)	275	(41 %)
- Ej konkurrens	301	(55 %)	66	(69 %)	25	(100 %)	392	(59 %)
Kurs (inkl. kurspaket)	10 274		4 881		242		15 397	
- Konkurrens	1 543	(15 %)	472	(10 %)	55	(23 %)	2 070	(13 %)
- Ej konkurrens	8 731	(85 %)	4 409	(90 %)	187	(77 %)	13 327	(87 %)
Summa	10 820		4 977		267		16 064	
- Konkurrens	1 788	(17 %)	502	(10 %)	55	(21 %)	2 345	(15 %)
- Ej konkurrens	9 032	(83 %)	4 475	(90 %)	212	(79 %)	13 719	(85 %)

Konkurrenssituationen ser dock annorlunda ut ur ett sökandeperspektiv. När förstahandssökande fördelas efter om de sökt till utbildningar i konkurrens, framgår att en majoritet av de sökande konkurrerar. De har sökt till utbildningar med fler sökande än platser och följaktligen har ett urval behövts.

Vid första urvalet var det knappt 260 000 förstahandssökande, varav en av fem (20 procent) sökte ett program och således fyra av fem en kurs. Nio av tio som sökte program behövde konkurrera om en plats och knappt hälften av de som sökte kurser behövde konkurrera. Totalt sökte 55 procent av alla sökande till en utbildning med konkurrens och det var vanligare med förstahandssökande till en utbildning med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. (tabell 2).

Tabell 2: Antal förstahandssökande som sökt utbildning med eller utan konkurrens vid första urvalet vt 2020.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad			
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Program	49 078		3 335		0		52 413	
- Konkurrens	44 672	(91 %)	2 580	(77 %)	0	(0 %)	47 252	(90 %)
- Ej konkurrens	4 406	(9 %)	755	(23 %)	0	(0 %)	5 161	(10 %)
Kurs (inkl. kurspaket)	167 728		31 255		7 674		206 657	
- Konkurrens	82 005	(49 %)	9 266	(30 %)	3 409	(44 %)	94 680	(46 %)
- Ej konkurrens	85 723	(51 %)	21 989	(70 %)	4 265	(56 %)	111 977	(54 %)
Summa	216 806		34 590		7 674		259 070	
- Konkurrens	126 677	(58 %)	11 846	(34 %)	3 409	(44 %)	141 932	(55 %)
- Ej konkurrens	90 129	(42 %)	22 744	(66 %)	4 265	(56 %)	117 138	(45 %)

Totalt sett ville 55 procent av alla förstahandssökande komma in på 15 procent av vårens drygt 16 000 utbildningar vid universitet och högskolor. Huvudförklaringen till detta är naturligtvis att utbildningarna är olika stora och att antalet sökande per utbildningsplats varierar. Exempelvis var det till vt 2020 i genomsnitt 182 förstahandssökande per program på grundnivå med konkurrens, medan det i genomsnitt var 5 förstahandssökande per kurs på avancerad nivå utan konkurrens.

Konkurrenssituationen till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Här beskrivs konkurrenssituationen till sex stora grupper av utbildningar (program) som leder till yrkesexamina. Grupperna är civilingenjör-, högskoleingenjör-, läkar-, lärar-, sjuksköterske- respektive socionomutbildningar. Notera att utbildningar som leder till lärarexamen är en samling av olika typer av lärarutbildningar som leder till lärarexamina. Här ingår förskol-, grund-, yrkes-, ämnes- och speciallärarexamen samt specialpedagogexamen. Senare i rapporten redovisas uppgifter för lärarutbildningarna separat.

Konkurrenssituationen på totalnivå är som tidigare nämnts högst till programutbildningar på grundnivå. Det är därför inte förvånande att konkurrensen till flertalet av de sex grupperna av utbildningsprogram är hårdare än genomsnittligt både när det gäller andelen utbildningar med konkurrens och andelen förstahandssökande som söker till dem i konkurrens. Högst andel utbildningar med konkurrens har läkarprogram som tillsammans med sjuksköterskeprogram också har högsta andel förstahandssökande i konkurrens. Att det är få program med konkurrens bland högskole- och civilingenjörsprogram beror till stor del på att det är få program som startar på våren (tabell 3).

Tabell 3: Antal program och andel med konkurrens, samt antal förstahandssökande och andel som sökt i konkurrens, vid första urvalet vt 2020.

Utbildningar	Program		Förstahandssökande	
	Antal	Konkurrens	Antal	Konkurrens
Civilingenjör	13	23 %	95	52 %
Högskoleingenjör	11	9 %	252	78 %
Läkare	7	100 %	4 273	100 %
Lärare	171	47 %	9 054	67 %
Sjuksköterskor	51	88 %	8 253	100 %
Socionomer	24	75 %	6 014	99 %
Alla program vt 2020	667	41 %	52 413	90 %

Internationella kurser och masterutbildningar våren 2020

Antagningsomgångarna till internationella kurser och program på grundnivå (IK) och masterutbildningar (MASTER) vt 2020 var mindre omfattande än den nationella antagningsomgången, vilket är normalt. De internationella antagningsomgångarna inrättades ht 2009 för att underlätta antagningsprocessen för utländska sökande och effektivisera värderingen av deras meriter.

De internationella utbildningar som erbjuds i dessa antagningsomgångar ges vanligen på engelska och marknadsförs främst mot personer från utlandet, men är också öppna att söka för svenskar. En majoritet av de sökande kan antas komma från utlandet då de inte har svenskt personnummer. I genomsnitt har andelen sökande utan svenskt personnummer varit över 75 procent sedan vt 2012.

Sedan 2011 är utbildningar på grundnivå och avancerad nivå – samt ansökan till dessa – avgiftsbelagda för sökande som är medborgare i ett land utanför EU/EES och Schweiz och som inte är utbytesstudenter. Eftersom IK- och MASTER-omgångarna främst har utländska sökande blir avgiftshanteringen en central del i början av urvalsprocessen. Sökande som varken styrker att de är avgiftsbefriade eller betalar anmälningsavgiften på 900 kronor går inte vidare till behörighetsbedömning.

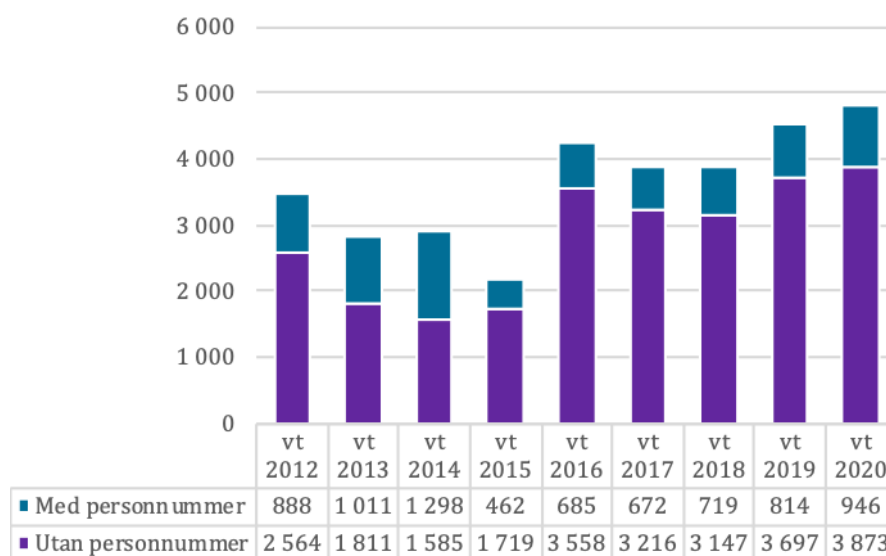
Sedan vårterminen 2018 har IK- och MASTER-omgångarna ett urval. Innan dess var det två urval. Införandet av ett urval har lett till att behörighetsprövningen förlängts med omkring två veckor och att fler sökande hinner behörighetsprövas innan urvalet. Detta återspeglas i statistiken där andelen behöriga sökande ökade, från omkring 45 procent per vårtermin till och med 2017, till över 55 procent under 2018 till 2020.

I detta kapitel jämförs det första (enda) urvalet i IK och MASTER vt 2020 med första urvalet i tidigare antagningsomgångar. För historisk statistik om andra urvalet i tidigare antagningsomgångar hänvisas till tidigare års trendrapporter.

Sökande och antagna till internationella kurser (IK)

Sista anmälningsdag var antalet sökande drygt 4 800, vilket var 7 procent fler än vt 2019. För sökande med svenskt personnummer var ökningen 16 procent och för sökande utan svenskt personnummer 5 procent. Antalet sökande har ökat något sedan vt 2018, men ökningen är antalsmässigt relativt begränsad då det är få sökande till vårterminer jämfört med höstterminer (figur 7).

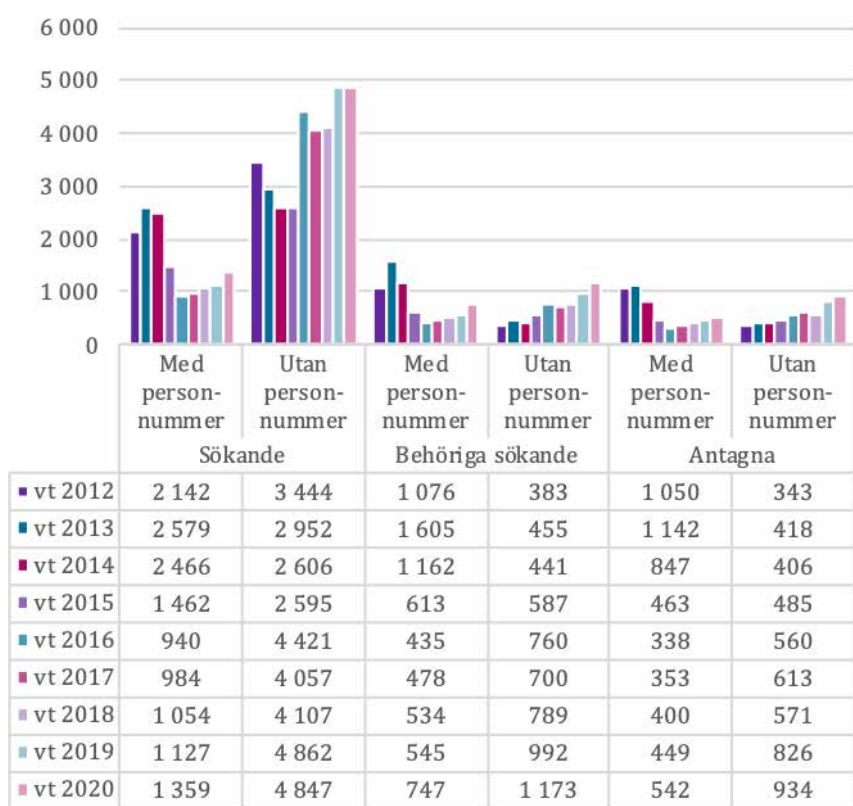
Figur 7: Antalet sökande till IK vt 2012–vt 2020 vid sista anmälningdag fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

Sökande utan svenskt personnummer var fortsatt betydligt fler än sökande med svenskt personnummer. Det är dock inte anmärkningsvärt eftersom antagningsomgången riktar sig till utländska sökande, som oftast saknar svenskt personnummer. Andelen sökande utan svenskt personnummer var 80 procent vt 2020.

Vid urvalet IK vt 2020 hade antalet sökande med svenskt personnummer ökat med 21 procent medan antalet sökande utan svenskt personnummer var så gott som oförändrat, i förhållande till IK vt 2019. Det var fler behöriga sökande både med svenskt personnummer (+37 procent) och utan (+18 procent) vt 2020 jämfört med vt 2019. Det var även fler antagna både med svenskt personnummer (+21 procent) och utan (+18 procent), se figur 8.

Figur 8: Antalet sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet till IK vt 2012–vt 2020, fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

Vid urvalet var andelen sökande utan svenskt personnummer 78 procent vt 2020. Andelen per antagningsomgång har varit runt 80 procent sedan vt 2015. Andelen behöriga sökande som antogs minskade något från vt 2019 till vt 2020 för både sökande med svenskt personnummer (från 82 till 73 procent) och sökande utan (från 83 till 80 procent). Totalt sett minskade andelen antagna av de behöriga sökande från 83 procent vt 2019 till 77 procent vt 2020, vilket tyder på att konkurrensen ökat.

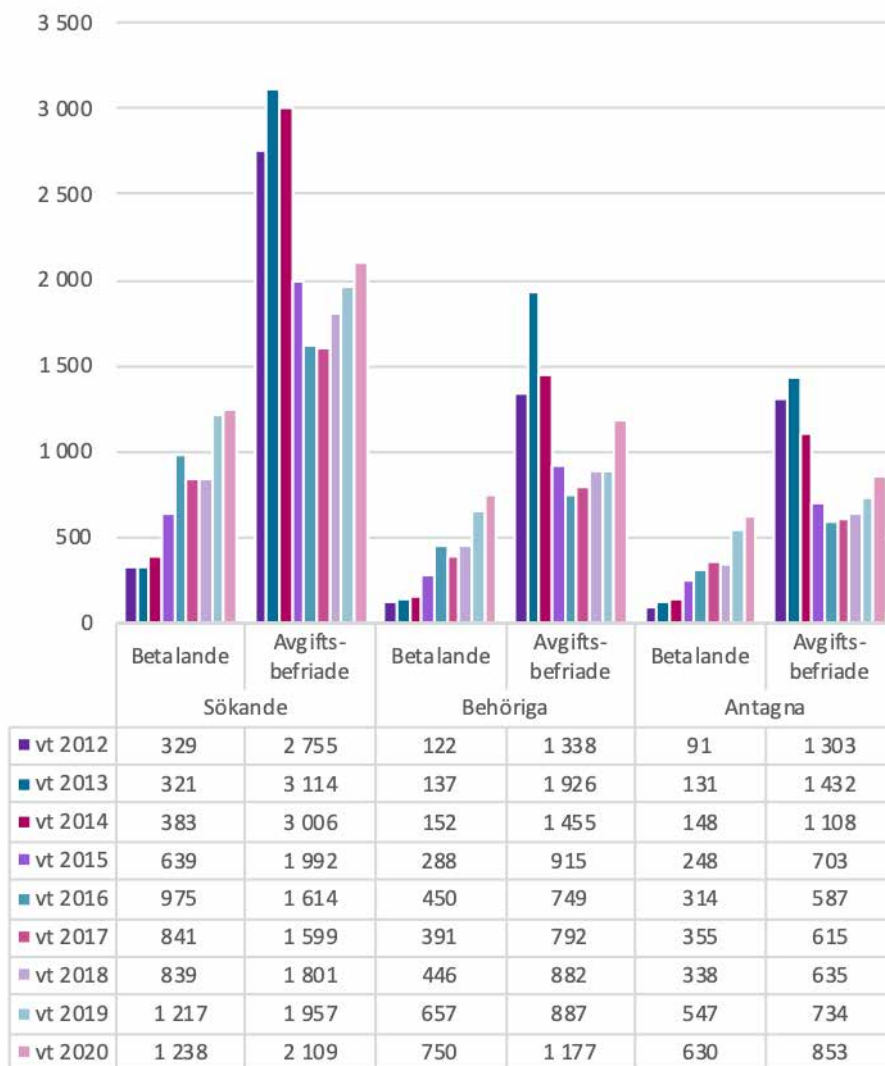
För att en sökande ska behörighetsbedömas måste den sökande antingen betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Antalet sökande som betalat anmälningsavgift ökade något från IK vt 2019 till IK vt 2020 (+2 procent). Även antalet avgiftsbefriade sökande ökade i antal (+8 procent). Fastän antalet sökande som betalat anmälningsavgiften ökade vt 2020, utgjorde dessa en lika stor andel av de avgiftsskyldiga sökande som vt 2019, det vill säga 30 procent.

Av de sökande som betalat anmälningsavgiften vt 2020 var 61 procent behöriga, vilket var en högre andel än vt 2019 då 54 procent var behöriga. Motsvarande andelar för avgiftsbefriade sökande var 56 procent vt 2020 mot 45 procent vt 2019.

Andelen behöriga sökande som antogs vt 2020 var 84 procent för betalande sökande och 72 procent för avgiftsbefriade sökande. Vt 2019 var andelen behöriga 83 procent både för betalande och för avgiftsbefriade sökande. Antalet

antagna ökade också, med 15 procent för betalande och med 16 procent för avgiftsbefriade antagna mellan vt 2019 och vt 2020 (figur 9).

Figur 9: Antalet sökande, behöriga sökande och antagna vid urvalet till IK vt 2012–vt 2020, fördelade efter avgiftsskyldiga som betalat anmälningsavgift respektive avgiftsbefriade.

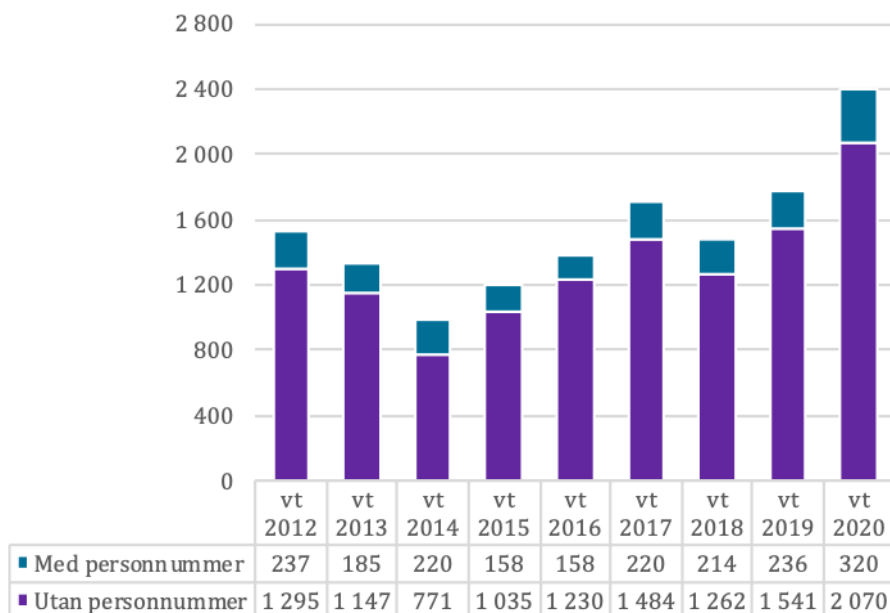
Enstaka sökande betalar anmälningsavgift trots att de är avgiftsbefriade och räknas då i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Det fanns 313 kurser att söka till IK vt 2020, att jämföra med 300 kurser vt 2019. Dessutom fanns två program, vilket var oförändrat antal jämfört med förra året.

Sökande och antagna till masterprogram (MASTER)

Antalet sökande till MASTER vt 2020 var vid sista anmälningssdag 2 390, en ökning med 34 procent jämfört med vt 2019. Både antalet sökande med svenskt personnummer och antalet sökande utan svenskt personnummer ökade, med 36 respektive 34 procent. Liksom i tidigare MASTER-omgångar och i IK-omgångarna (se ovan), är gruppen sökande utan svenskt personnummer överlägset störst. I MASTER vt 2020 är skillnaden i fördelningen mellan sökande med och sökande utan svenskt personnummer lika stor som i MASTER vt 2019: 87 procent saknade personnummer båda vårterminerna (figur 10).

Figur 10: Antalet sökande till MASTER vt 2012–vt 2020 vid sista anmälningssdag fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

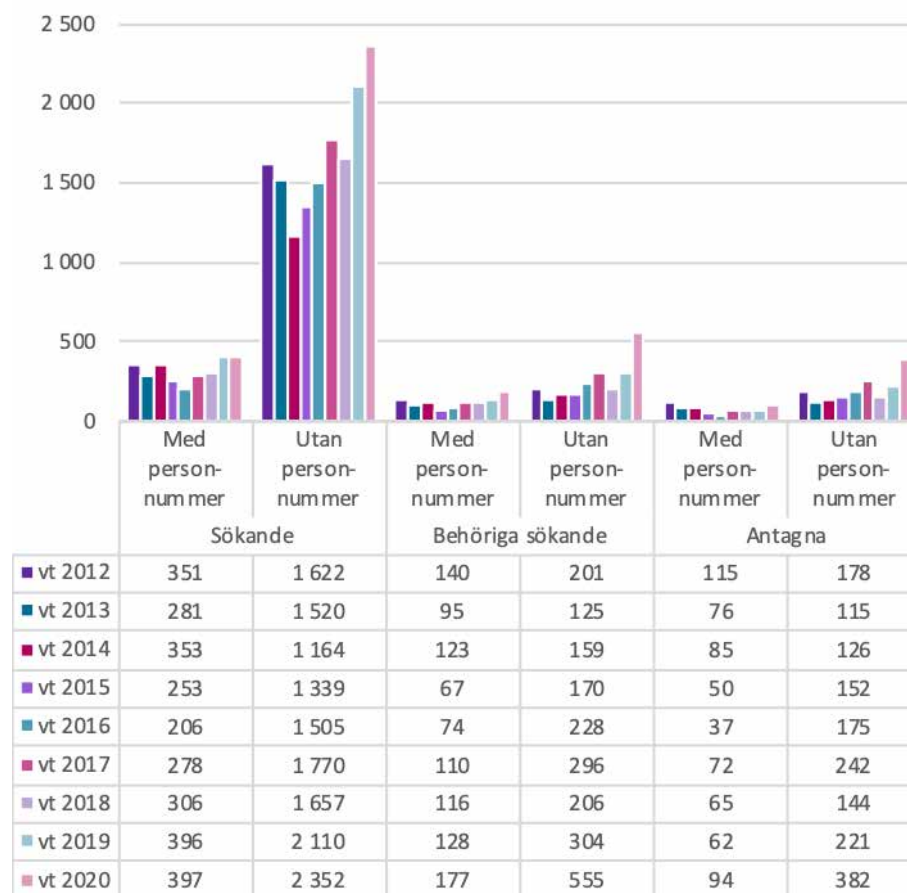

Vid urvalet till MASTER var det totala antalet sökande större vt 2020 än vt 2019 (+10 procent). Ökningen berodde på att det var fler sökande utan svenskt personnummer (+11 procent), medan antalet sökande med svenskt personnummer var oförändrat (figur 11).

Antalet behöriga sökande ökade med 69 procent från vt 2019. Ökningen var störst för sökande utan svenskt personnummer (+83 procent), men den var också påtaglig för sökande med svenskt personnummer (+38 procent). Antalsmässigt var ökningarna relativt små, med tanke på att merparten av MASTER-antagningen sker på hösten. Vid urvalet till MASTER ht 2019 var det totalt sett nästan 32 000 behöriga sökande.

Antalet antagna ökade också, antagna med svenskt personnummer ökade med 52 procent och antalet antagna utan svenskt personnummer med 73 procent. Även här rör det sig emellertid om låga antal.

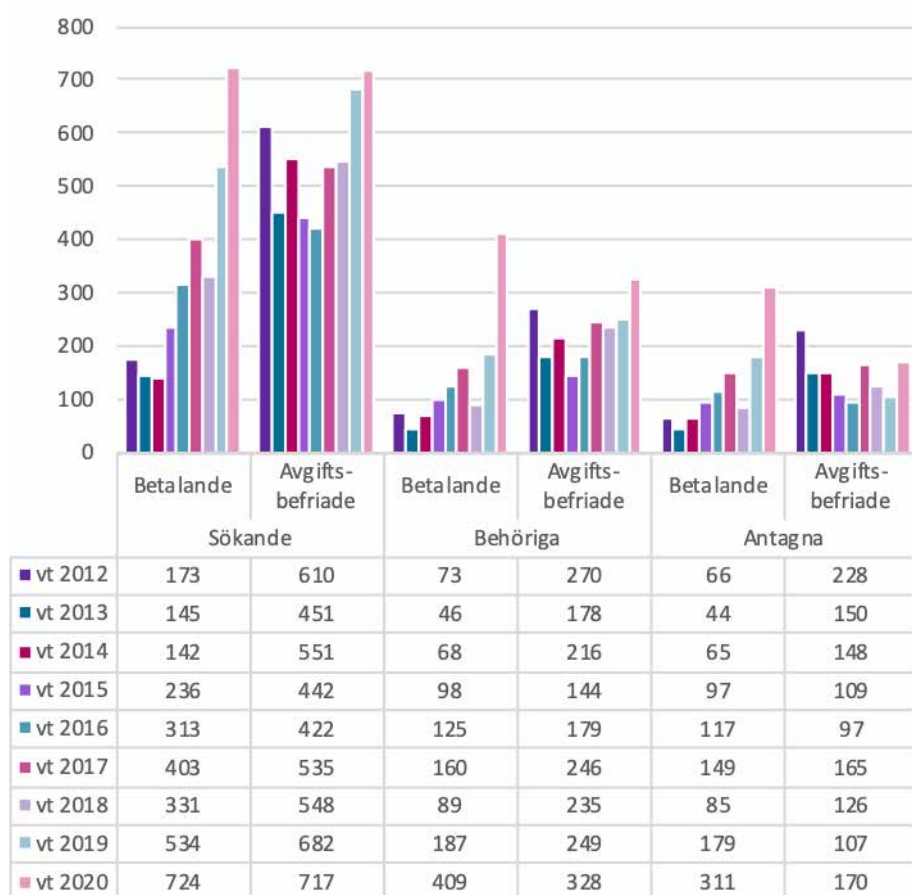
Figur 11: Antalet sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet till MASTER vt 2012–vt 2020, fördelade efter sökande med respektive utan svenskt personnummer.

För att en sökande ska behörighetsbedömas måste den sökande antingen betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Ungefär 36 procent av samtliga avgiftsskyldiga sökande betalade anmälningsavgiften vt 2020, vilket var en högre andel än vt 2019 då 29 procent betalade.

Antalet betalande sökande ökade med 36 procent från MASTER vt 2019 till vt 2020. Även antalet avgiftsbefriade sökande ökade något mellan vårarna, med 5 procent. Antalet behöriga sökande som betalat mer än fördubblades och även antalet antagna som betalat ökade påtagligt. Emellertid är antalen låga sett ur ett antagningsperspektiv. Antalet avgiftsbefriade ökade bland såväl samtliga sökande, behöriga sökande som bland antagna (figur 12).

Figur 12: Antalet sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet till MASTER vt 2012–vt 2020, fördelade efter avgiftsskyldiga som betalat anmälningsavgift respektive avgiftsbefriade.

Enstaka sökande betalar anmälningsavgift trots att de är avgiftsbefriade, och räknas i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Det fanns 17 program att anmäla sig till i MASTER vt 2020. Det var ett oförändrat antal jämfört med förra året.

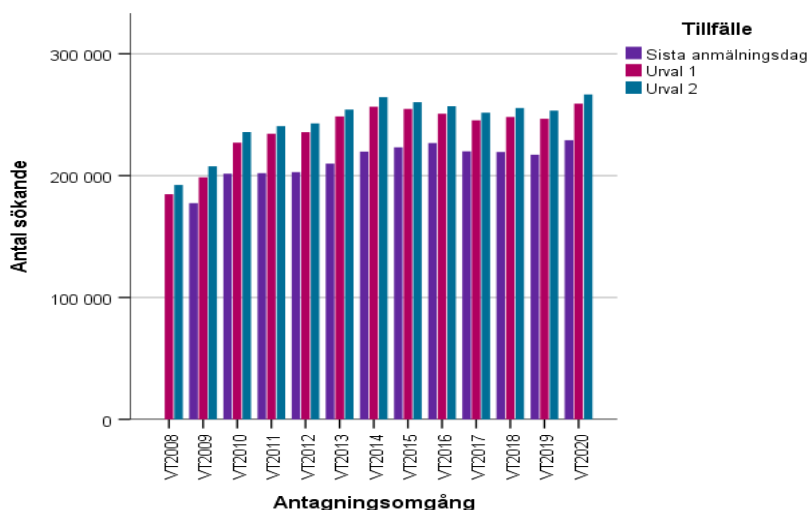
Vårtrender 2008–2020

I det här kapitlet beskrivs utvecklingen över längre tid. Statistiken omfattar perioden vt 2008 till vt 2020 och i underlaget ingår antalet sökande, behöriga sökande, antagna, reserver och sena sökande för hela utbildningsutbudet, uppdelade efter kön (kvinna eller man, enligt personnummer). Notera att sökande utan svenskt personnummer inte är könsuppdelade. Kapitlet omfattar vidare en redovisning av sökande och antagna till utbildningar som leder till sex specifika yrkesexamina, antalet utbildningar som gått att söka, kurser och program, totalt samt antalet utbildningar som leder till de aktuella yrkesexamina. Även en kort redovisning av försöksverksamheten med viktat högskoleprov ingår, liksom hur många som sökt och antagits till utbildningar i nationella minoritetens språk och kultur vt 2019 och vt 2020. För samtliga uppgifter i detta kapitel gäller att inställda utbildningar inte ingår.

Sökande

Antalet sökande vid sista anmälningssdag ökade från vt 2008 till vt 2014, minskade därefter något till och med vt 2017 för att sedermera öka igen, i synnerhet vt 2020. Då ökade antalet sökande vid första anmälningssdag till totalt drygt 229 000 sökande, en uppgång med 5 procent jämfört med vt 2019 och det högsta antalet någonsin i en vårantagning. Trenden är densamma för alla mättilfällen; sista anmälningssdag, urval ett och urval två (figur 13).

Figur 13: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

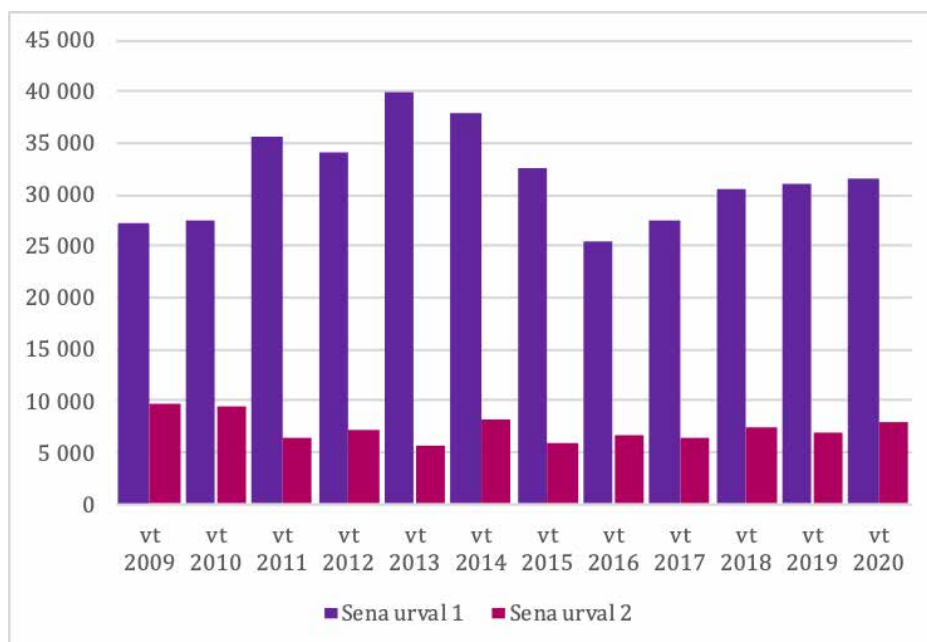
Sena sökande

Det finns sökande som sökt i tid, men som ändrat sin anmälan eller lagt till en anmälan efter sista anmälningssdag. Dessa individer har gjort en sen

anmälan, men räknas inte som sena sökande. Det finns också sökande som enbart sökt sent, alltså efter sista anmälningssdag. Dessa sökande kallas för sena sökande. Till skillnad från de behöriga sökande som sökt i tid har betyg och andra meriter inte någon betydelse vid urvalet för sena behöriga sökandes chanser att bli antagna. De antas i mån av plats efter att samtliga i tid behöriga sökande antagits. För sena sökande är det enbart när de anmälde sig som spelar roll. Först anmäld antas först, oavsett meriter.

Flest sena sökande ansöker mellan sista anmälningssdag och det första urvalet. Antalet har varierat mellan 25 000 och 40 000 under perioden. Mellan första och andra urvalet tillkommer ytterligare ett antal sena sökande, men de är färre och har varierat mellan 5 000 och 10 000 under perioden. Sedan vt 2018 har det sammanlagda antalet sena sökande till en vårtermin varit omkring 40 000, vilket motsvarar 14 procent av de sökande vid sista anmälningssdag. Andelen har varit oförändrad sedan vt 2017 (figur 14).

Figur 14: Antalet sena sökande mellan sista anmälningssdag och första urvalet samt mellan första och andra urvalet, vt 2009–2020.

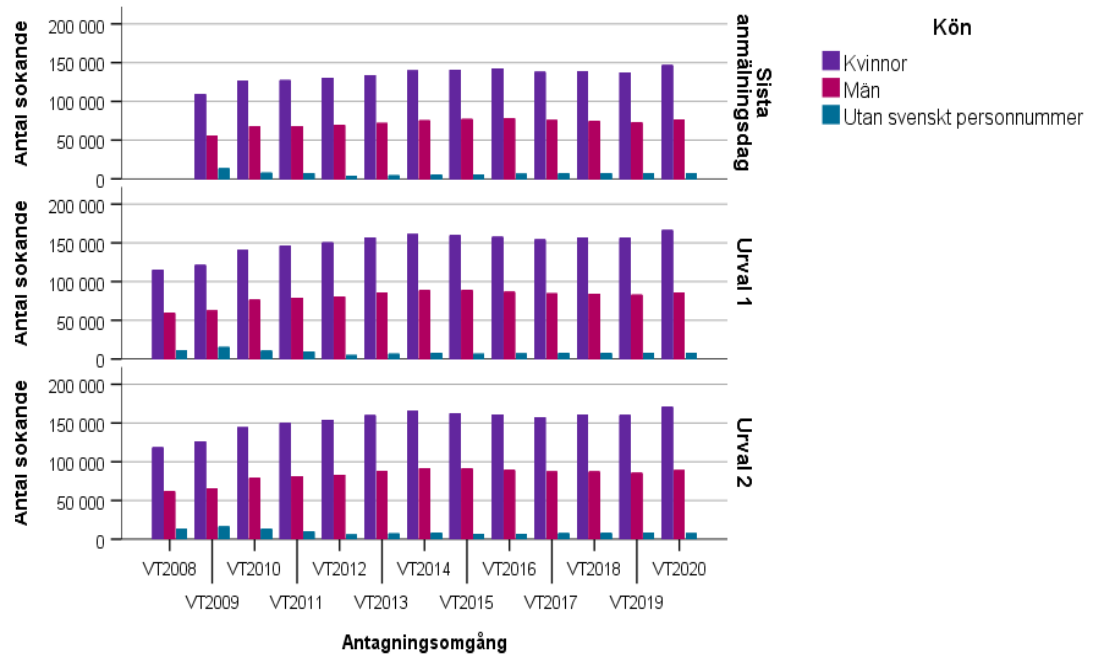
Bland sökande i tid är den enskilt största åldersgruppen 23-åringar, medan åldersgruppen 26-åringar är den största åldersgruppen bland sena sökande. De sena sökande är alltså vanligen något äldre än sökande i tid. Andelen kvinnor respektive män är dock lika stor bland sena sökande som bland sökande i tid, omkring två tredjedelar var kvinnor och en tredjedel var män.

Könsfördelningen bland sökande

Bland sökande har andelen kvinnor varit större än andelen män under hela perioden: 61–64 procent kvinnor jämfört med 31–35 procent män (2–8 procent har inte svenskt personnummer). Andelen sökande utan svenskt personnummer minskade i samband med att de internationella antagningsomgångarna infördes vt 2012 efter att studieavgifter införts ht 2011, men har sedan dess

ökat något igen och låg vt 2020 på cirka 3 procent. Fördelningen mellan kvinnor, män och sökande utan personnummer är liknande över antagningsomgången, vilket tyder på att det är lika vanligt för kvinnor, män och sökande utan personnummer att göra sena anmälningar (figur 15).

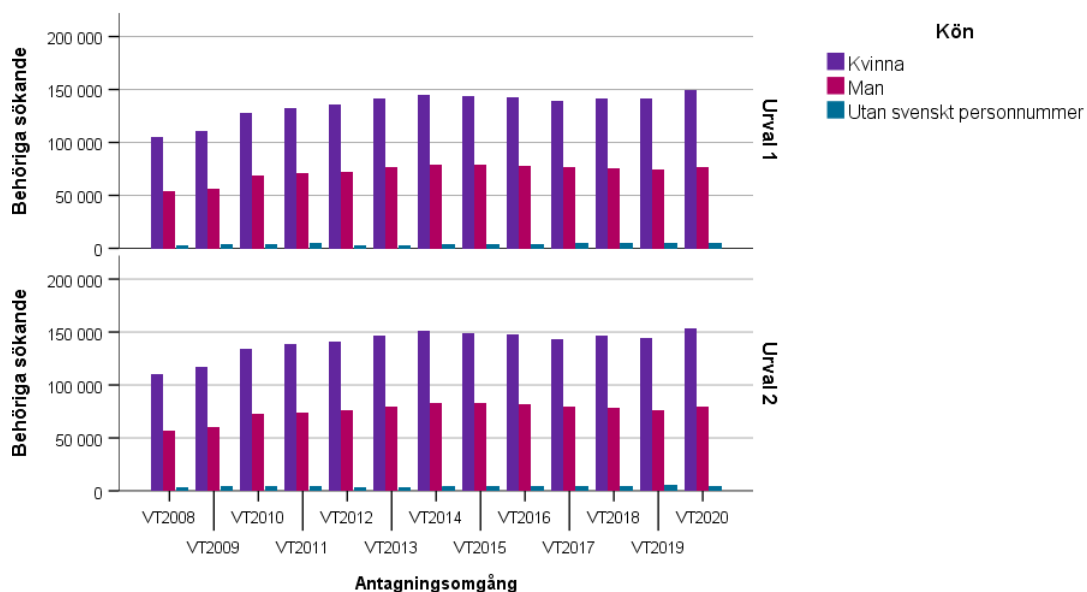
Figur 15: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2020, per kön.

Antalet behöriga sökande har samvarierat med antalet sökande, och utvecklats positivt fram till 2014, svagt negativt 2015 till 2017 för att därefter öka något vt 2018 och vt 2019 för att avslutningsvis öka påtagligt vt 2020 (figur 16).

Perioden vt 2008 till vt 2020 samvarierade antalet behöriga kvinnor och män i liknande proportioner. Vid andra urvalet vt 2020 ökade dock antalet behöriga kvinnor med 6 procent medan antalet behöriga män ökade med 3 procent. Bland behöriga sökande har andelen kvinnor under hela perioden varit cirka 65 procent, andelen män cirka 33 procent och andelen utan personnummer har utgjort cirka 2 procent.

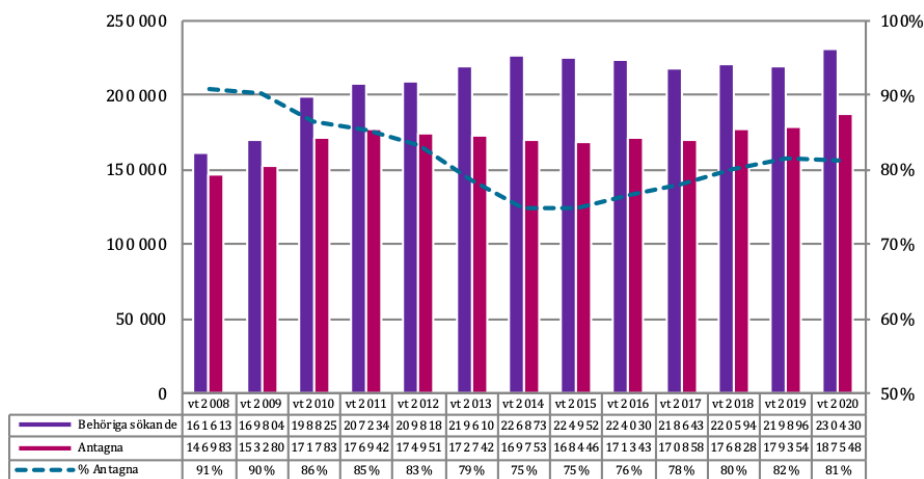
Figur 16: Antal behöriga sökande vid första och andra urvalet vt 2008 till vt 2020, per kön.

Antalet behöriga sökande vid första urvalet ökade fram till vt 2014 för att därefter minska något. Sedan vt 2017 har antalet behöriga sökande legat runt 219 500 personer men ökade vt 2020 med 5 procent till 230 430 personer, jämfört med vt 2019 (figur 17).

Andelen av de behöriga sökande som antas ger en indikation på hur konkurrenssituationen på totalnivå har förändrats över tid. Under den redovisade perioden har andelen legat omkring 82 procent, det vill säga ungefär fyra av fem behöriga sökande till en vårtermin har antagits. Utvecklingen har dock varit att andelen minskat år för år fram till och med vt 2015, men därefter ökat till vt 2019. Vt 2020 minskade andelen något, vilket tyder på att konkurrenssituationen – trots fler antagna – hårdnat något jämfört med vt 2019.

Figur 17: Antal behöriga sökande, antagna och andelen antagna av de behöriga sökande vid första urvalet vt 2008–vt 2020. Notera att andelsskalan till höger är avkapad.

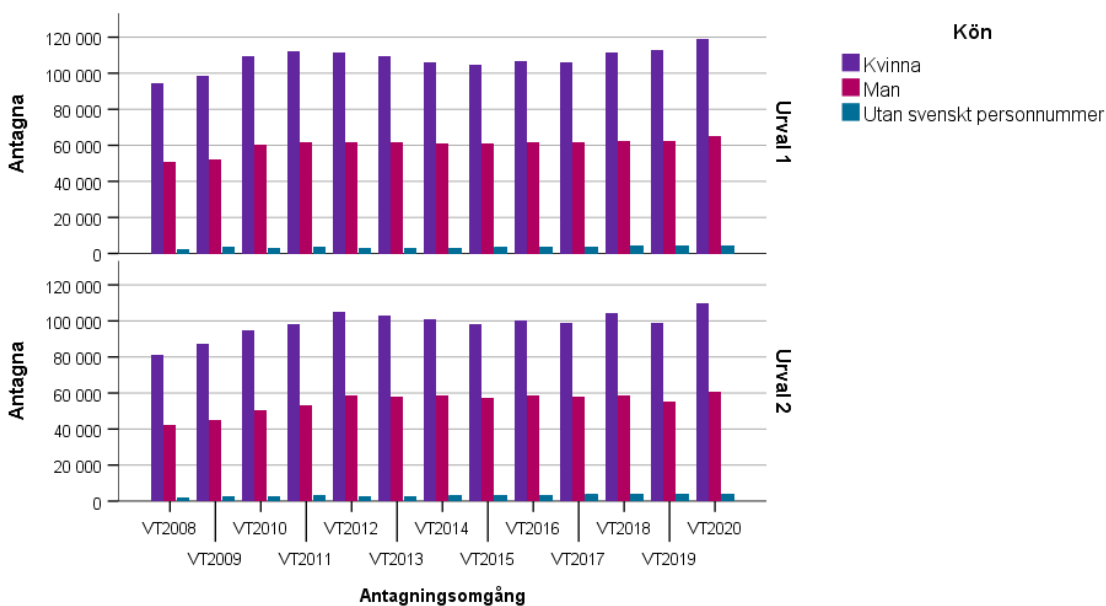
Antagna

Antalet antagna ökade fram till vt 2011 och fluktuerade sedan omkring 170 000 per år fram till vt 2017. Från och med vt 2018 har antalet antagna ökat och vt 2020 var antalet antagna det högsta som noterats för en vårtermin. Antalet antagna ökade med 4,6 procent mellan vt 2019 och vt 2020.

Andelen kvinnor av de antagna har varit omkring 63 procent och andelen män cirka 35 procent under perioden vt 2008 till vt 2020. Andelen av de antagna som inte har svenskt personnummer ökade från knappt 2 till drygt 2 procent mellan perioderna vt 2008 till vt 2015 och vt 2016 till vt 2020 (figur 18).

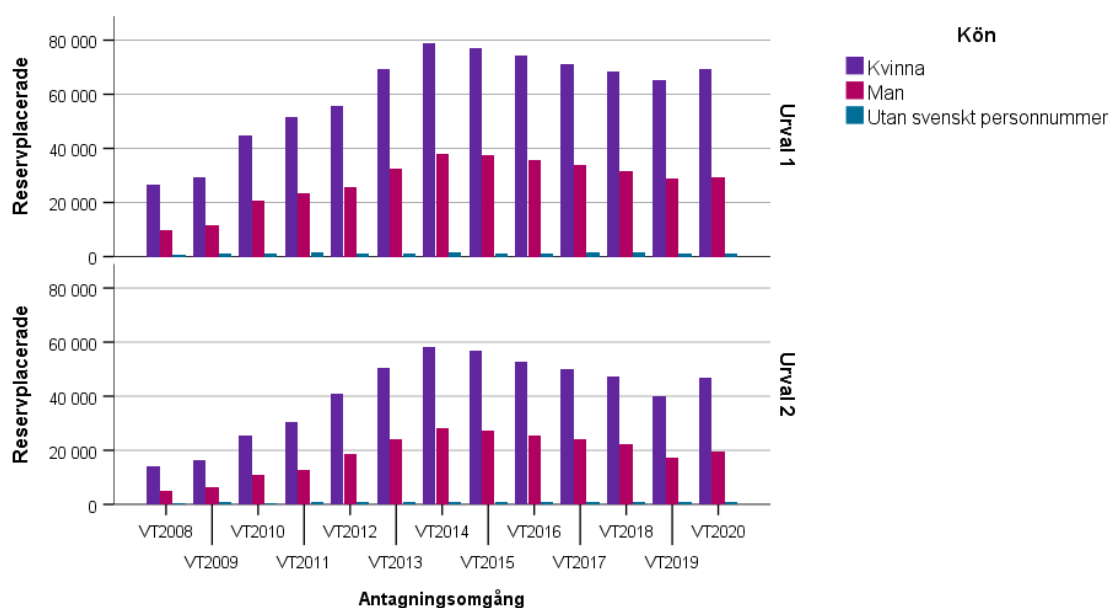
Antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet, beroende på att sökande tackar nej till utbildningsplatser, att utbildningar ställs in och att lärosäten justerar antagningstalen för att undvika överintag. Under perioden vt 2008 till vt 2011 minskade antalet antagna med cirka 22 000 mellan första och andra urvalet, sedan var förändringen mindre och vt 2012 till vt 2020 minskade antalet antagna med cirka 12 000 mellan urvalen. Vt 2020 var det 14 089 färre personer (-8 procent) antagna i urval 2 jämfört med urval 1.

Figur 18: Antal antagna i första och andra urvalet vt 2008–vt 2020, per kön.

Antalet reservplacerade minskar mellan första och andra urvalet, beroende på att antagna och reservplacerade tackar nej och stryks från sin plats eller att reservplacerade tackar ja och antas. Antagningsomgången vt 2008 minskade antalet reservplacerade med 48 procent mellan urval 1 och 2, och skillnaden var 44 procent till vt 2011, för att därefter minska till omkring 30 procents skillnad. Vt 2020 minskade antalet reservplacerade med 33 procent mellan första och andra urvalet. Antalet reservplacerade var som störst vt 2014, den antagningsomgång då även antalet sökande var som störst under tidsperioden fram till vt 2019, och minskade sedan till vt 2019. Antagningsomgången vt 2020 ökade antalet reservplacerade personer med 5 procent från 94 700 till 99 400 (figur 19).

Figur 19: Antal reservplacerade i första och andra urvalet vt 2008–vt 2020, per kön.

Utvecklingen har varit liknande oavsett kön. Könsfördelningen bland reservplacerade personer under perioden vt 2008 till vt 2020 har varit cirka 68 procent kvinnor och cirka 30 procent män. Drygt 1 procent av de reservplacerade under perioden var utan personnummer.

Sökande och antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Här beskrivs utvecklingen för utbildningar som leder till någon av följande yrkesexamina:

- Civilingenjörsexamen
- Högskoleingenjörsexamen
- Läkarexamen
- Lärarexamina
- Sjuksköterskeexamen
- Socionomexamen.

Notera att utbildningar som leder till lärarexamen är ett samlingsbegrepp som omfattar olika typer av utbildningar. Sedan hösten 2011 utfärdas fyra olika lärarexamina: förskollärary-, grundlärary-, ämneslärary- och yrkeslärary-examen. Till lärarexamina räknas här också speciallärarexamen och specialpedagogexamen.

Senare i rapporten (se s. 37) redovisas mer detaljerad statistik om sökande till lärarutbildningar. Exempelvis redovisas sökande och antagna fördelade efter utbildningstyper, liksom sökande och antagna till grundlärary- och ämnesläraryutbildningar uppdelade efter inriktning.

Hämtningen av information om lärarutbildningar är optimerad för 2014 års förutsättningar och det finns risk för att utbildningar längre tillbaka i tiden inte kommer med i hämtningen. Lärarutbildningarna kan därför ha haft något överdrivna uppgifter under perioden före 2014 av såväl sökande som antagna. Jämförelser med uppgifter längre tillbaka i tiden än 2014 bör därför göras med försiktighet.

I statistiken för utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen ingick påbyggnadsutbildningar till specialistsjuksköterskeexamen till och med vt 2018. Sedan ht 2018 har flertalet lärosäten valt att ha de utbildningarna i en separat antagningsomgång som inte ingår i statistikuttaget för denna rapport. Det medför att uppgifterna för sjuksköterskeutbildningar sedan ht 2018 inte är jämförbara med tidigare terminer. Däremot finns statistik för sjuksköterskeutbildningar som inleds på grundnivå. Den redovisas med totaluppgifter i följande avsnitt.

De flesta av utbildningarna som presenteras här hade som flest sökande vt 2016, sedan minskade antalet fram till vt 2019 för att därefter öka vt 2020. Det gäller samtliga utbildningar utom ingenjörutbildning. Sett till hela perioden har antalet anmälningar till yrkesutbildningarna nedan ökat (figur 20).

Nedanstående uppgifter avser antalet sökande till utbildningar (vid det första urvalet) som leder till följande examina:

• **Civilingenjörsexamen**

Topppnotering vt 2016 med 922 sökande och därefter minskande antal för varje vår till 303 sökande vt 2020, en nedgång med 45 procent från vt 2019. Notera att det är få civilingenjörutbildningar som startar på våren.

- **Högskoleingenjörsexamen**

Topppnotering vt 2018 med 1 266 sökande och därefter minskande antal för varje vår till 684 sökande vt 2020, en nedgång med 24 procent från vt 2019. Notera att det är få högskoleingenjörsutbildningar som startar på våren.

- **Läkarexamen**

Topppnotering vt 2016 med 5 146 sökande för att därefter minska till vt 2019 och sedan öka till 5 038 sökande vt 2020, en ökning med 5 procent jämfört med vt 2019.

- **Lärarexamina**

Topppnotering vt 2016 med 13 954 sökande för att därefter minska till vt 2019 och sedan öka till 12 781 sökande vt 2020, en uppgång med 5 procent jämfört med vt 2019.

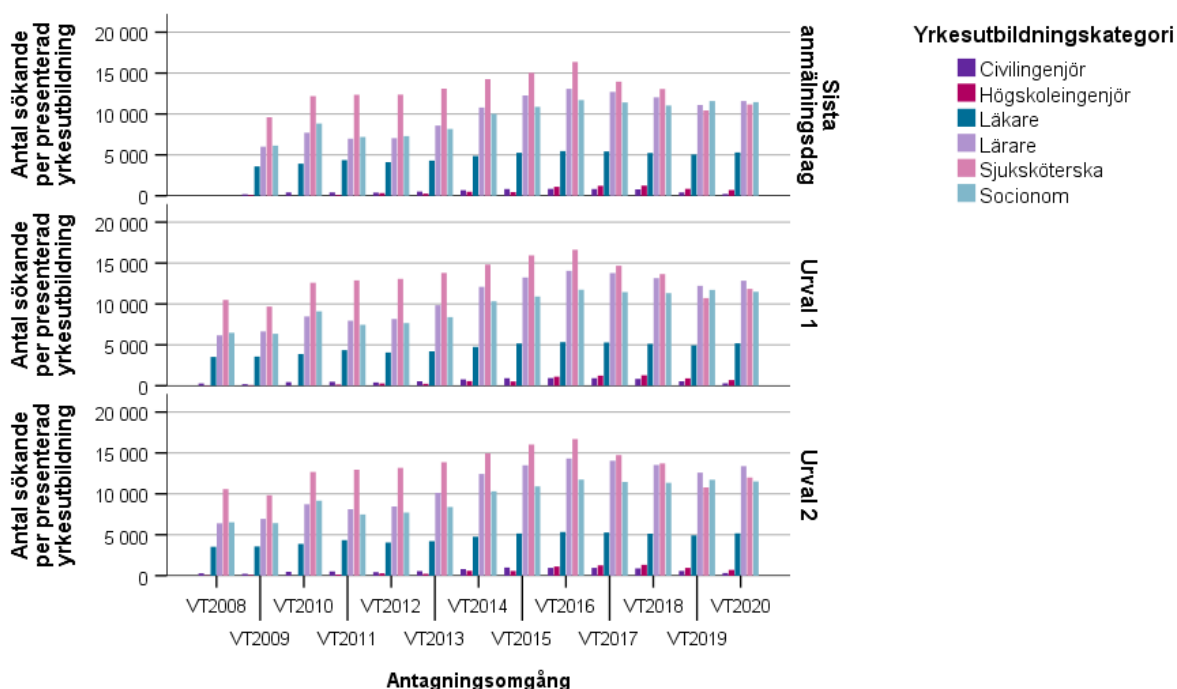
- **Sjuksköterskeexamina¹**

Topppnotering vt 2016 med 16 632 sökande för att därefter minska till vt 2019 och sedan öka till 11 848 sökande vt 2020. Enbart sjuksköterskeprogram på grundnivå: Topp vt 2016 på 14 342 sökande. Vt 2020, som nämnts, 11 848 sökande.

- **Socionomexamen**

Återigen toppnotering vt 2016 med 11 675 sökande för att därefter ligga på ungefär samma nivå till vt 2020 då 11 429 sökte, en nedgång med 2 procent jämfört med vt 2019.

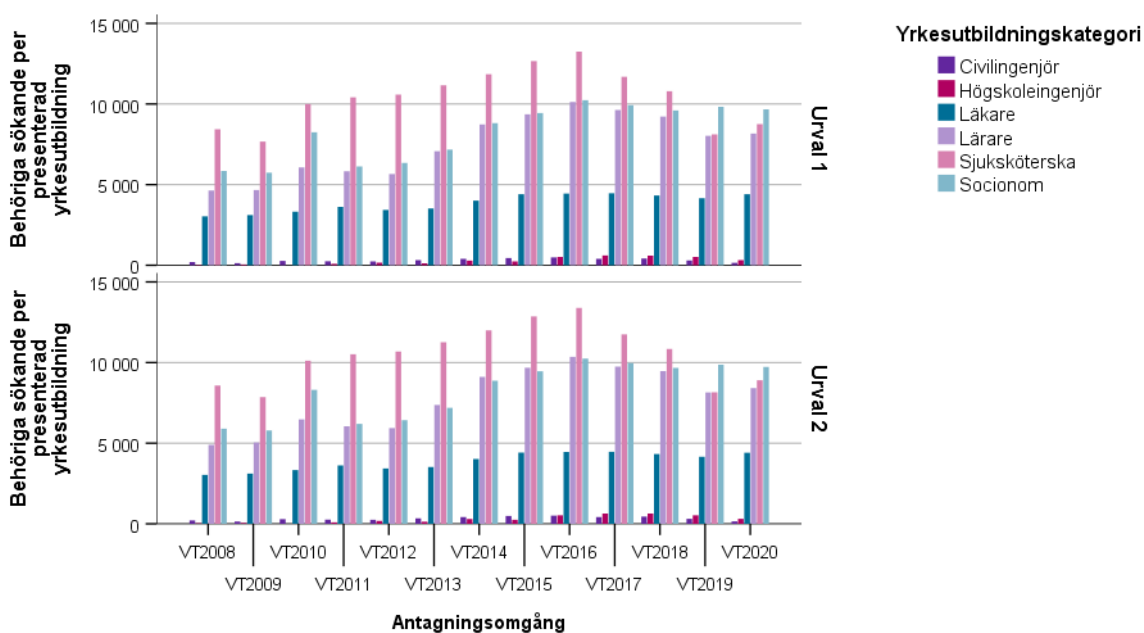
Figur 20: Totalt antal sökande till utbildningar som leder till vissa yrkesexamen, vid sista anmälningdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2020.

1. Statistik efter vt 2018 är inte jämförbar med tidigare terminer, se s.34.

Antalet behöriga sökande till de olika yrkesexamensutbildningarna följer i stort trenden för samtliga sökande. Antalet behöriga sökande ökade till de flesta utbildningarna fram till vt 2016. Undantaget är högskoleingenjörsprogram, som hade flest behöriga sökande vt 2017. Efter det minskade antalet behöriga sökande successivt till vt 2020 för civilingenjör-, högskoleingenjör- och socionomutbildningar, medan antalet behöriga sökande till lärar-, läkar- och sjuksköterskeutbildningar minskade till vt 2019 och sedan ökade till vt 2020 (figur 21).

Figur 21: Antal behöriga sökande till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, vid sista anmälningsdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2020.

Antalet antagna till de olika yrkesexamensutbildningarna följer inte samma trender som totalt antal sökande och behöriga sökande. Det beror främst på att en del utbildningar redan har fler sökande än platser, och att fler sökande till redan fulla utbildningar reservplaceras istället för att antas, medan färre sökande leder till att färre reservplaceras men att antalet antagna inte nödvändigtvis påverkas (figur 22).

Nedan jämförs högsta antalet antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina med vt 2020.

- **Civilingenjörsexamen**
Antalet antagna ökade fram till vt 2013 och har därefter varierat något. Toppnotering vt 2013 med 131 antagna.
- **Högskoleingenjörsexamen**
Antalet antagna var under 100 per vårtermin fram till vt 2017, ökade till drygt 200 vt 2018 och vt 2019 för att vt 2020 minska till drygt 100.
- **Läkarexamen**
Antalet antagna har ökat varje år under hela perioden, i takt med att läkarutbildningen byggts ut med fler platser, från 597 vt 2008 till toppnoteringen 1 346 vt 2020.

- **Lärarexamina**

Antalet antagna ökade successivt mellan vt 2012 och vt 2018, har rört sig omkring 5 500 per vårtermin sedan dess.

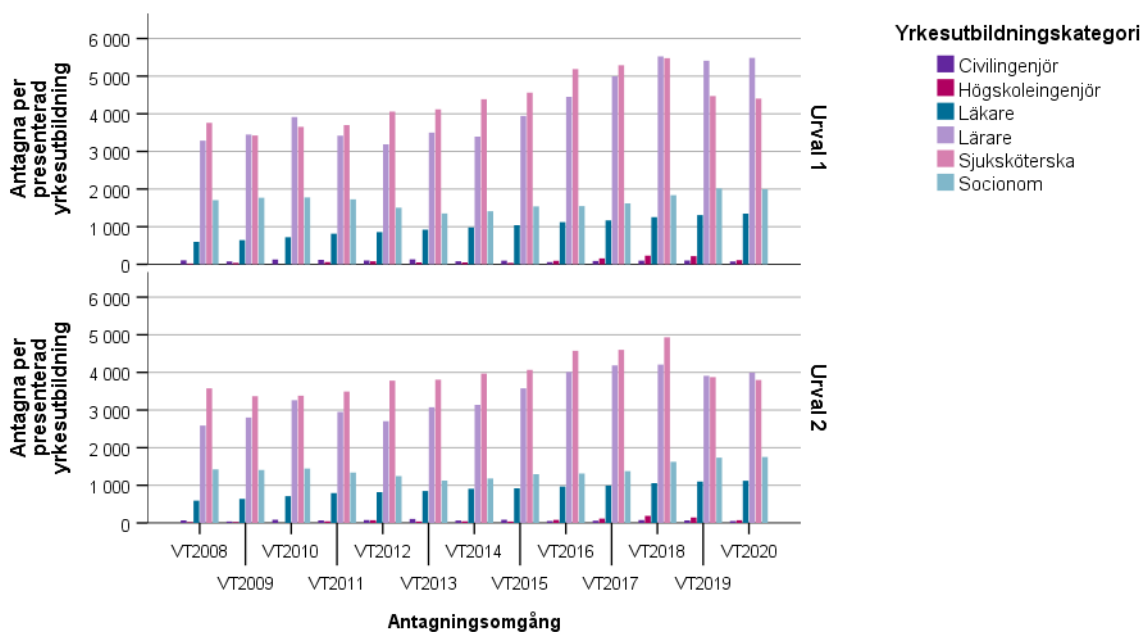
- **Sjuksköterskeexamen**

Antalet antagna ökade varje år från vt 2009 till toppnoteringen 5 479 antagna vt 2018, men minskade med 18 procent vt 2019 när specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre ingick. Exkluderas antagna till specialistsjuksköterskeutbildningar vt 2018 antogs 4 560 till enbart utbildningar på grundnivå, att jämföra med 4 473 antagna vt 2019, en nedgång med 2 procent. Vt 2020 antogs 4 403 vilket var 2 procent färre än vt 2019.

- **Socionomexamen**

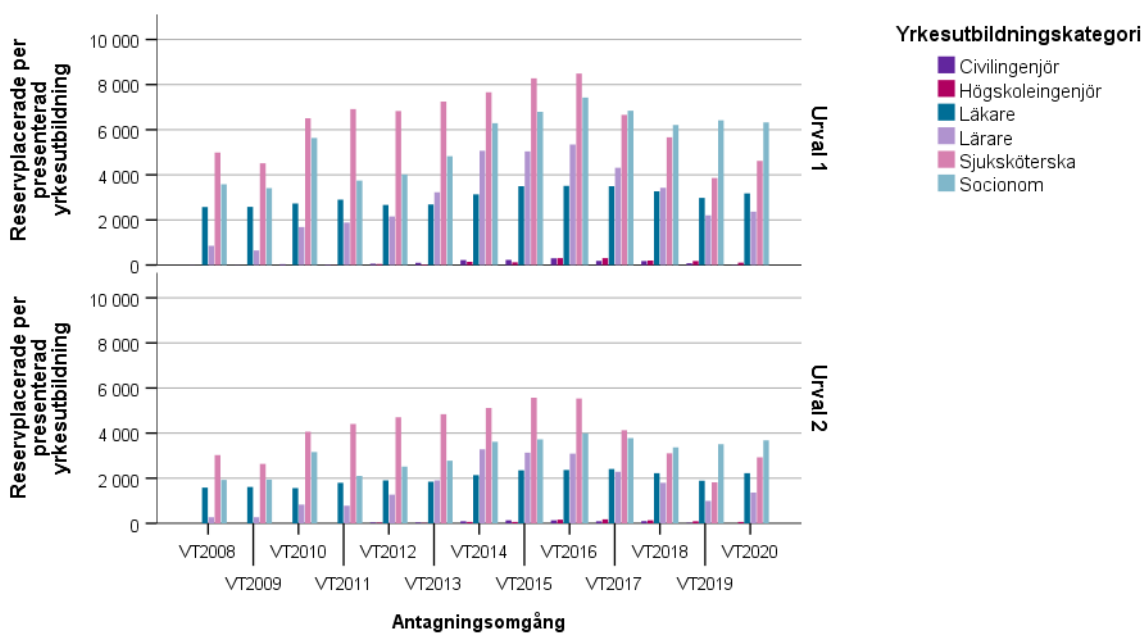
Antalet antagna har varierat under perioden och minskade från vt 2010 till vt 2013, ökade för varje år till toppnoteringen 2 017 antagna vt 2019 och minskade något vt 2020 (-1 procent).

Figur 22: Antal antagna till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, vid första och andra urvalet vt 2008–vt 2020.

Antalet reservplacerade följer samma trender som antalet sökande till de redovisade yrkesexamensprogrammen. Sett till hela perioden har samtliga fått fler reserver. Flest reserver fanns vt 2016 när antalet sökande var som högst. Därefter har antalet reserver minskat till vt 2019 i takt med att konkurrensen minskat, och ökat något vt 2020 när antalet sökande ökade (figur 23).

Figur 23: Antal reservplacerade till utbildningar som leder till vissa yrkesexamina, vid första och andra urvalet vt 2008–vt 2020.

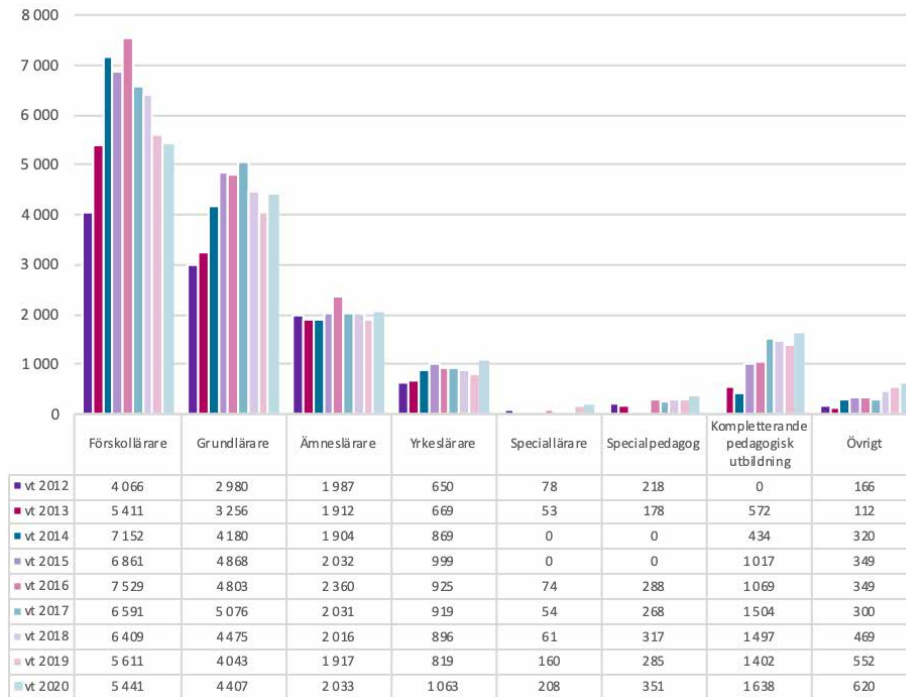

Sökande och antagna till lärarutbildningar

Tidigare i rapporten har antalet sökande, antagna med mera redovisats för lärarutbildningar som en helhet, med specialpedagoger och speciallärare medräknade. Här redovisas olika typer av lärarutbildningar separat, liksom olika inriktningar av grundlärar- och ämneslärarutbildningar. Notera att en och samma individ kan ha sökt och antagits till flera lärarutbildningar. Summan av sökande och av antagna till olika lärarutbildningar kan därför överstiga antalet individer som sökt och som antagits till lärarutbildningar. Nuvarande lärarutbildningar och examensordning för lärarexamina infördes från och med hösten 2011. Innan dess var utbildningarna annorlunda strukturerade och inte jämförbara med nuvarande strukturer. Därför omfattar redovisningen här uppgifter från vt 2012 till vt 2020.

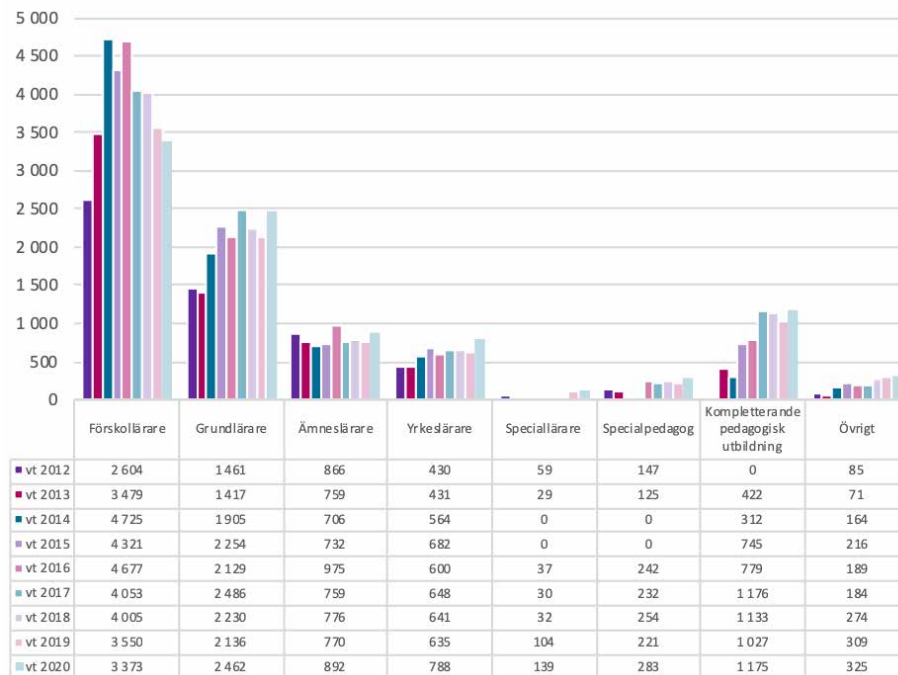
Intresset för lärarutbildning har ökat sedan 2012, även om antalet sökande kan fluktuera mellan olika antagningsomgångar. Förskol-, grund- och ämneslärare är de tre typer av lärarutbildningar som har flest sökande. De följer huvudsakligen samma trend med fler sökande fram till vt 2016 eller vt 2017, därefter minskningar till vt 2019. Antalet sökande ökade till samtliga lärarutbildningar utom till förskollärare vt 2020 (figur 24).

Figur 24: Antal sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet vt 2012–vt 2020.

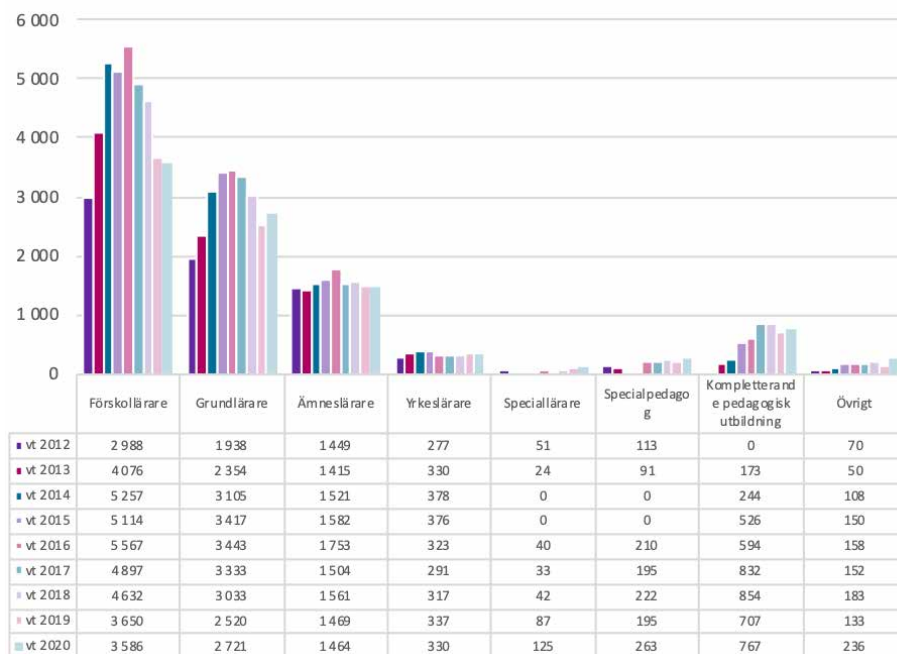
Trenden för antalet förstahandssökande följer i stort trenden för antalet sökande, med uppgångar till vt 2016 eller vt 2017, därefter nedgång till vt 2019 och uppgångar vt 2020 för samtliga lärarutbildningar utom förskollärarytbildningar (figur 25).

Figur 25: Antal förstahandssökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet vt 2012–vt 2020.

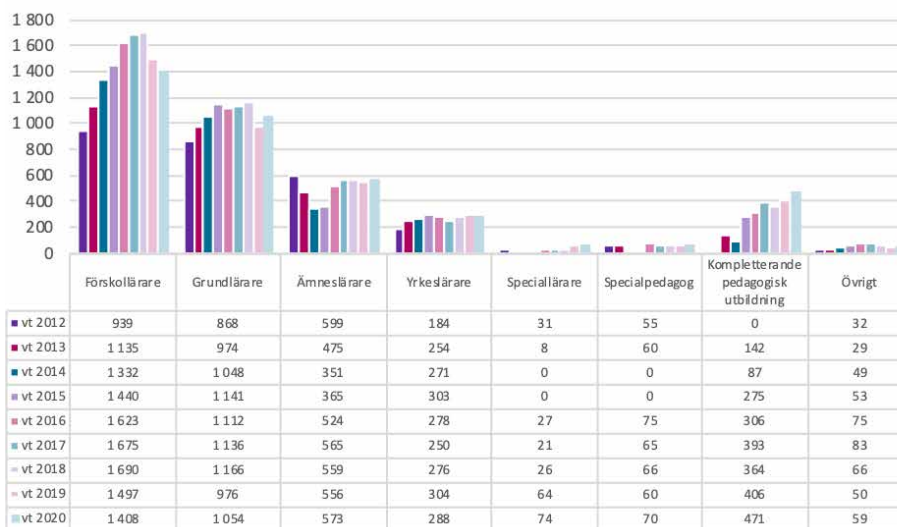
Antalet behöriga sökande till de olika typerna av lärarutbildningar följer i stort samma trend som antalet sökande totalt. De högsta antalen första-handssökande noterades för några år sedan, men antalen har ökat för flertalet lärarutbildningar vt 2020 (figur 26).

Figur 26: Antal behöriga sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet vt 2012–vt 2020.

Antalet antagna följer inte riktigt samma trender som antalet sökande och behöriga sökande. Antalet antagna ökade fram till vt 2018 och är numera betydligt större för flertalet lärarutbildningstyper än i början av perioden (figur 27).

Figur 27: Antal antagna sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet vt 2012–vt 2020.

Sökande och antagna till grundlärarutbildningens olika inriktningar

Trenden för antalet sökande till grundlärarutbildningen är i stort sett densamma för alla olika inriktningar. I början av perioden ökar antalet sökande påtagligt för att sedan minska från och med vt 2016 eller vt 2017. Utbildningar med inriktning mot förskola och årskurs 1–3 samt mot årskurs 4–6 hade flest sökande vt 2016, och utbildningar mot fritidshem hade som flest sökande vt 2017 (figur 28).

Figur 28: Antal sökande till grundlärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

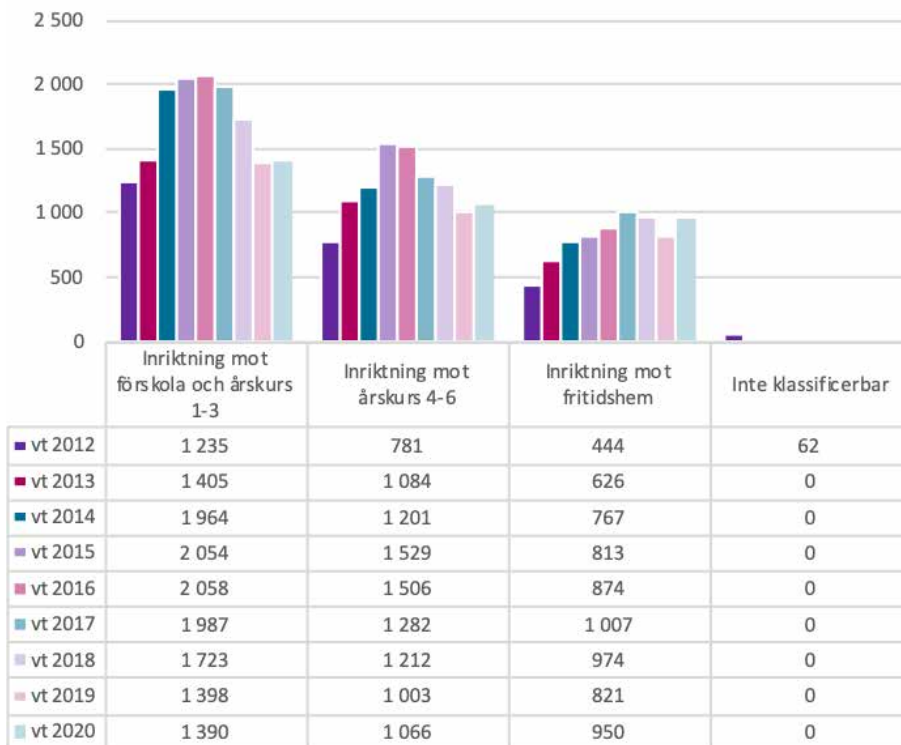
Antalet förstahandssökande till grundläroinriktningar har varierat över tid, men har ökat mellan vt 2019 och vt 2020 för samtliga inriktningar (figur 29).

Figur 29: Antal förstahandssökande till grundläroinriktningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

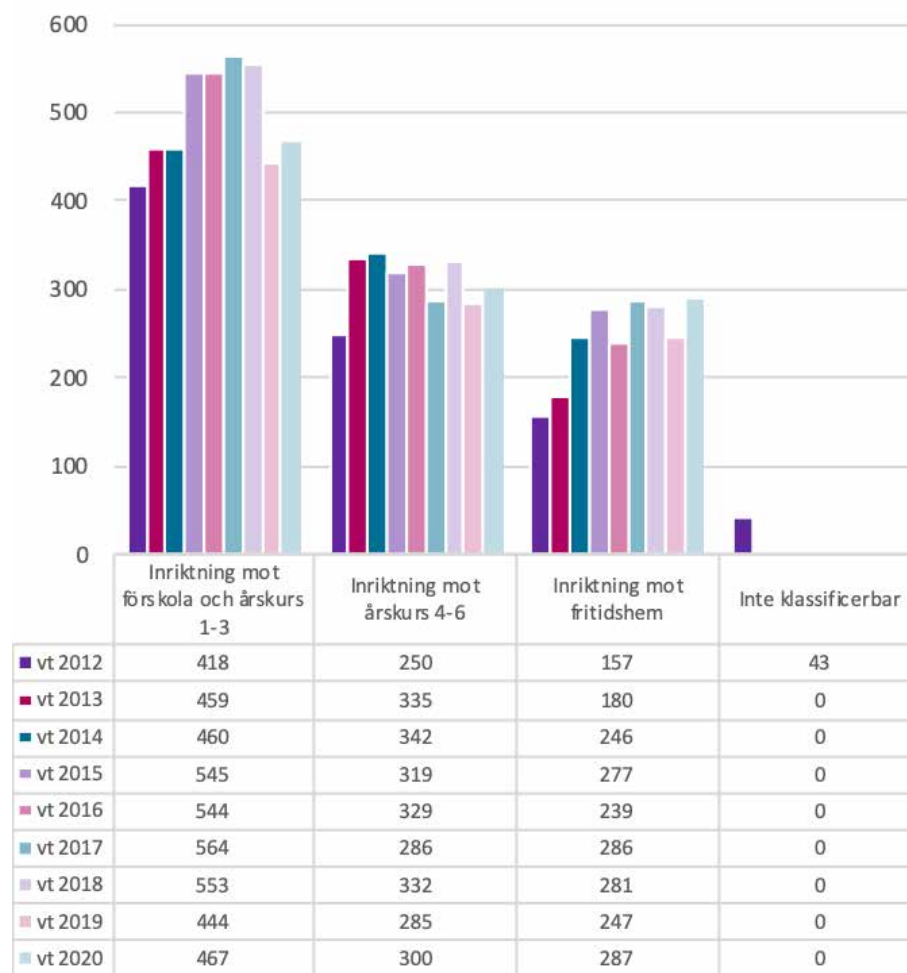
Antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna av grundlärautbildningar följer samma trend som för sökande totalt (figur 30).

Figur 30: Antal behöriga sökande till grundlärautbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

Antalet antagna till de olika inriktningarna ökade mellan vt 2012 och vt 2017/vt 2018, minskade något vt 2018/vt 2019, men ökade till samtliga inriktningar vt 2020 (figur 31).

Figur 31: Antal antagna till grundlärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

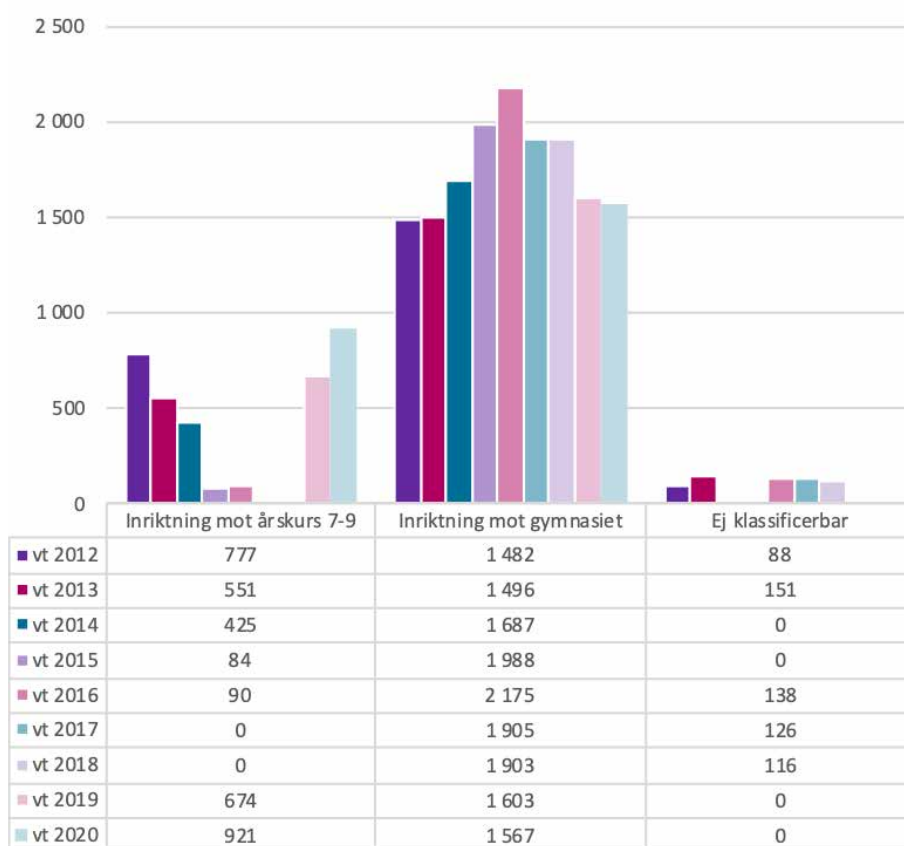

Sökande och antagna till ämneslärarutbildningens olika inriktningar

Trenden för antalet sökande till ämneslärarutbildningar med inriktning mot årskurs 7–9 avviker från trenderna för de flesta andra lärarutbildningar eftersom antalet sökande minskade från vt 2012 till och med vt 2018. Från och med vt 2019 har antalet sökande ökat påtagligt (figur 32). Det kan till viss del hänga samman med att en ytterligare ämneslärarutbildning 7–9, som är ett halvår kortare, infördes från och med 2 juli 2018².

Trenden för inriktningen mot gymnasiet liknar trenderna för grundlärar- och förskollärarutbildningar. Från vt 2012 till vt 2016 ökade antalet sökande, men därefter har det minskat för varje år.

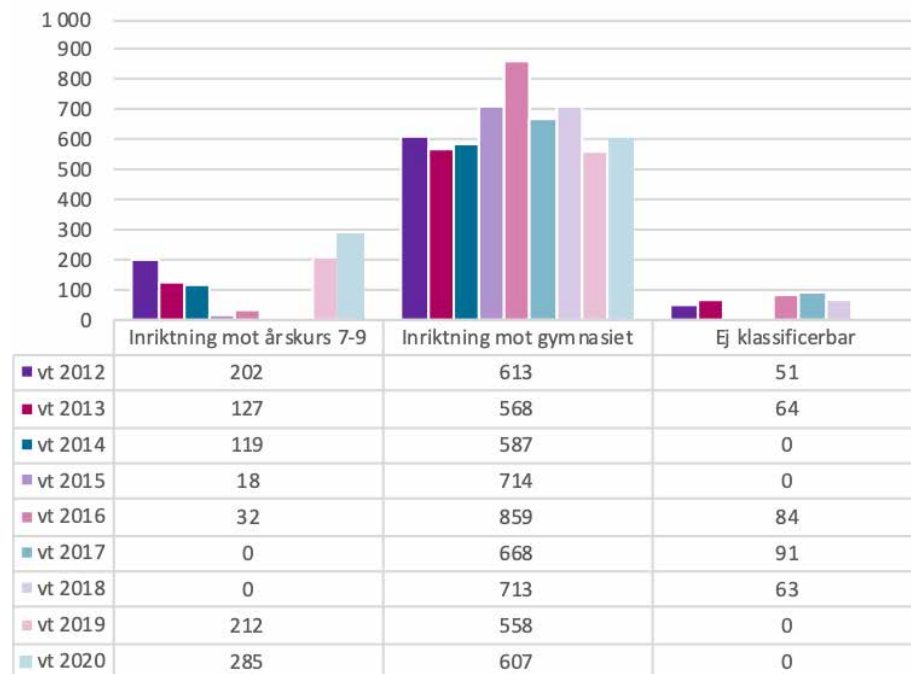
Figur 32: Antal sökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

2. Källa: Utbildningsdepartementet och promemorian "En flexiblare ämneslärarutbildning".

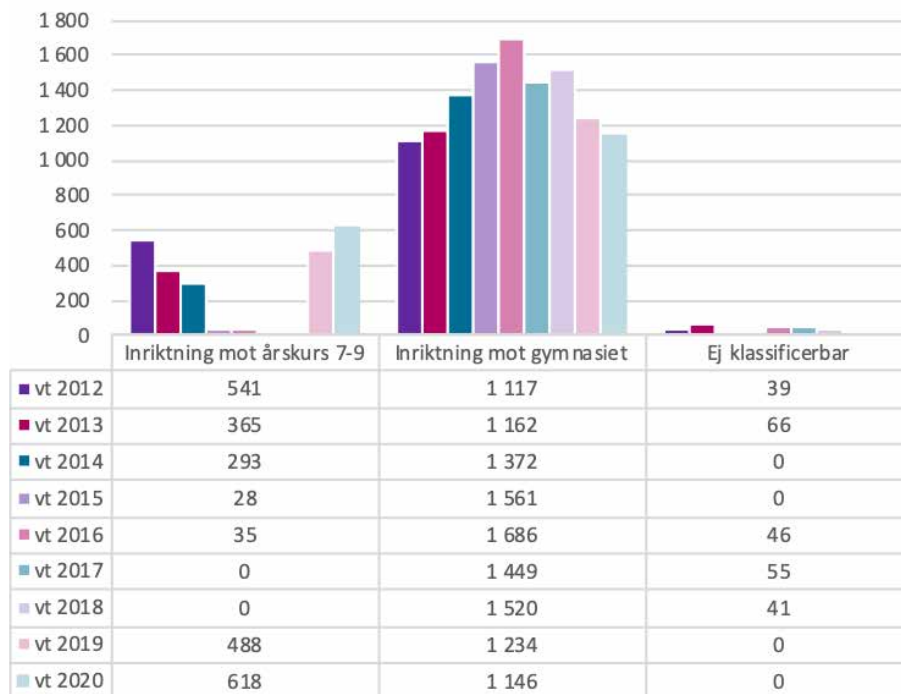
Antalet förstahandssökande till de olika inriktningarna följer i stort samma trender som antalet sökande totalt (figur 33).

Figur 33: Antal förstahandssökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

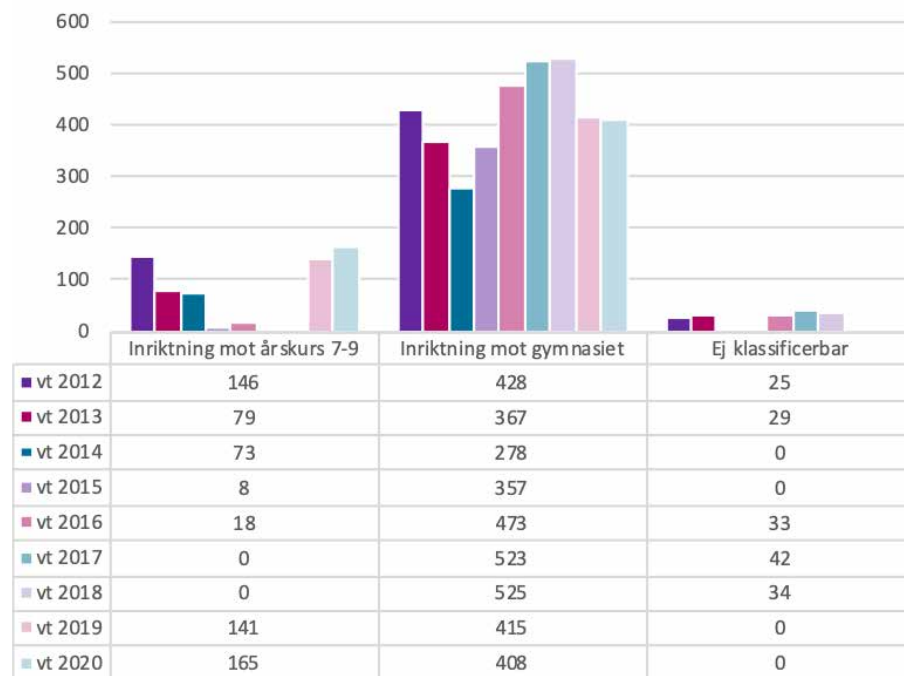
Även antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna följer i stort sett samma trender som antalet sökande totalt (figur 34).

Figur 34: Antalet behöriga sökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

Likaså följer antalet antagna till ämneslärarutbildningar i stort sett utvecklingen av antalet sökande totalt, men antalet antagna är lägre (figur 35).

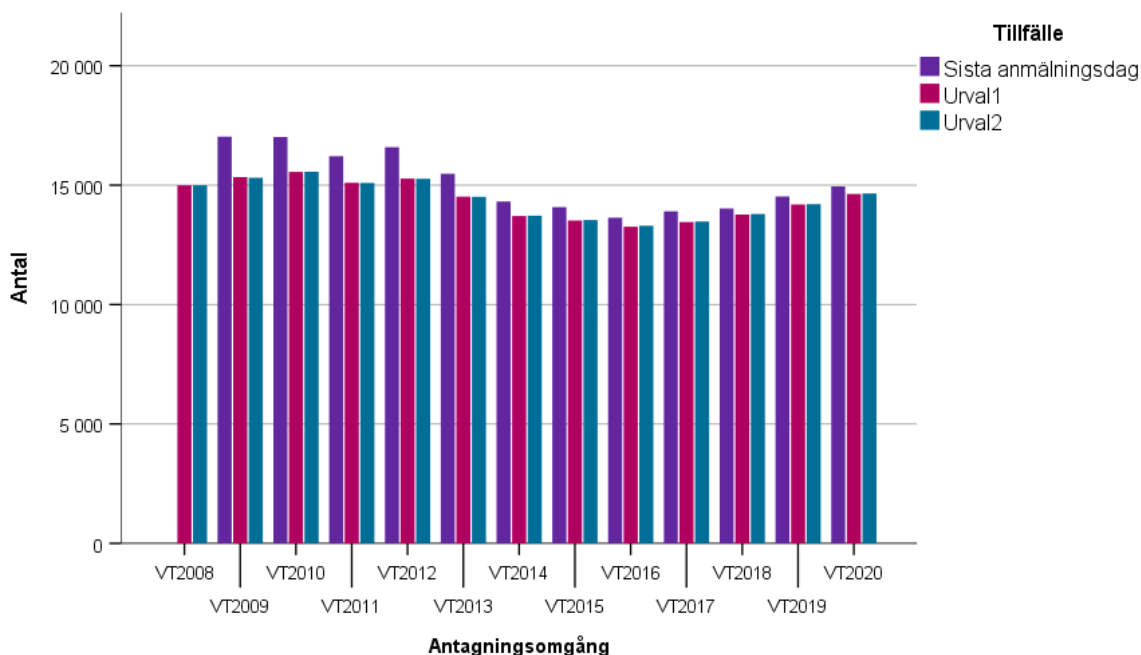
Figur 35: Antalet antagna till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2020.

Utbildningsutbudet

Kursutbudet vid sista anmälningssdag minskade från vt 2012 till vt 2016 och ökade sedan igen. Detsamma gällde antalet kurser vid första och andra urvalet (figur 36).

Figur 36: Antalet kurser vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

Utbildningsutbudet fastställs ofta i mycket god tid, vilket kan göra att kurser ställs in om förutsättningarna ändras. Inställda kurser kan också bero på att det finns för få sökande. Utbildningsutbudet minskar därför från sista anmälningssdag till första urvalet. Kurser kan även tillkomma efter sista anmälningssdag. Vt 2009 var minskningen nära 1 700 kurser, vt 2020 drygt 300 kurser. Sedan vt 2016 har antalet kurser minskat med omkring 350 mellan sista anmälningssdag och första urvalet. I regel ökar antalet kurser något mellan det första och andra urvalet. För det mesta ligger nettoförändringen kring 20 kurser fler vid andra urvalet än vid första.

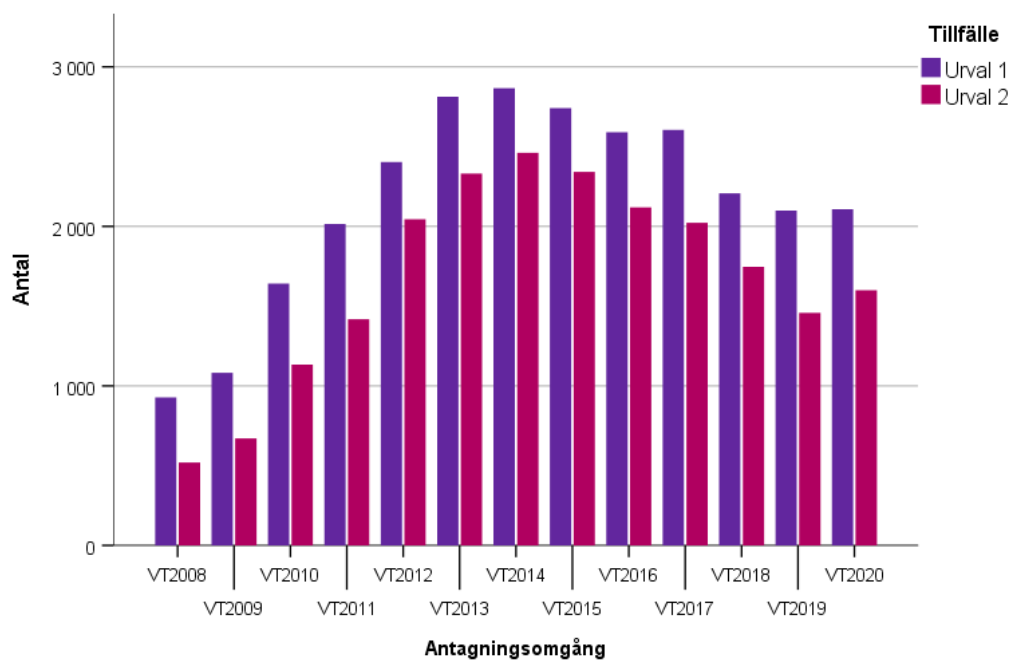
Förändringar i antalet erbjudna utbildningar mellan olika antagningsomgångar kan ha flera orsaker, bland annat att antalet studieplatser påverkas av tilldelningen av medel från regeringen. En annan orsak kan vara att det är för få sökande för att fylla alla tillgängliga platser och att lärosätet då väljer att ställa in utbildningen helt, sprida ut den med antagning vartannat år eller flytta den till höstantagningen. Vidare kan lärosäten välja att lägga vissa utbildningar i lokala antagningsomgångar, eller att helt genomföra antagningen utanför det samordnade antagningssystemet.

Till de flesta kurser sker inget urval alls, utan alla behöriga sökande antas. Antalet kurser med urval (konkurrens) ökade fram till vt 2014. Därefter har antalet kurser med urval minskat för att de två sista vårarna plana ut kring 2 100 kurser vid första urvalet. Andelen kurser med konkurrens var som

högst 21 procent till vt 2014. Därefter har andelen minskat och vt 2020 var andelen konkurrensutsatta kurser 14 procent vid första urvalet (figur 37).

Efter första urvalet händer det att tillräckligt många sökande tackar nej till sina platser för att alla behöriga sökande ska erbjudas platser i andra urvalet. Detta minskar antalet kurser med konkurrens mellan första och andra urvalet.

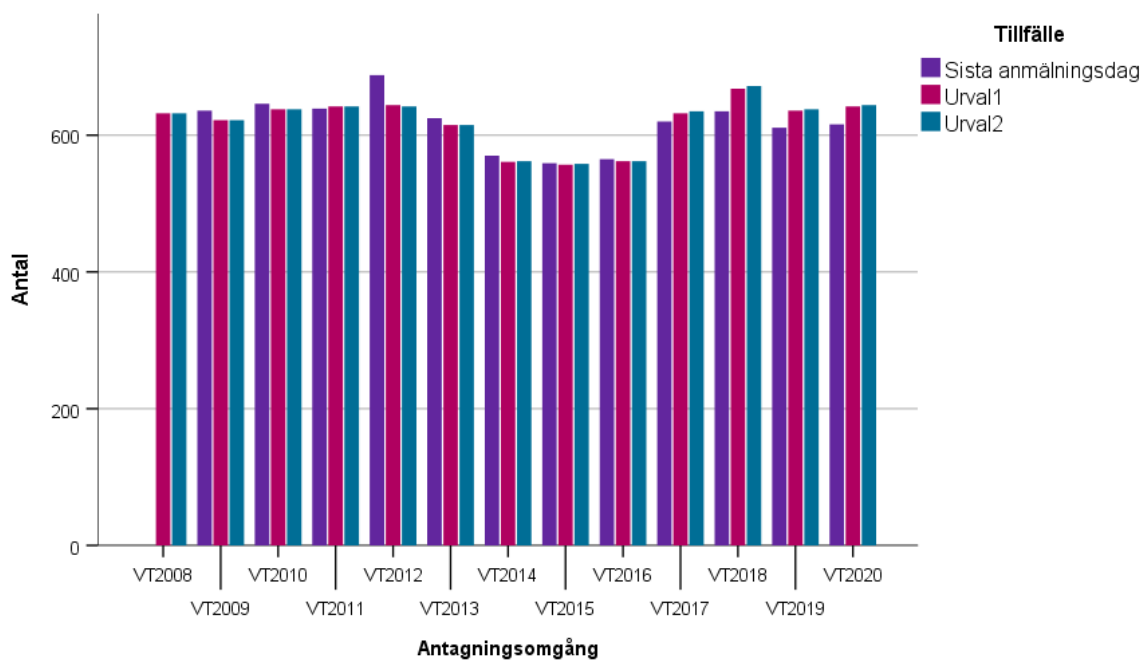
Figur 37: Antal kurser där urval skett vid första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

Förändringar i antalet program som erbjuds uppvisar en trend snarlik den för antalet kurser, men vt 2019 hade antalet kurser ökat medan antalet program minskat. Programmen är emellertid väsentligt färre än kurserna, och små förändringar i antalet ger stora förändringar i procent. Programmen utgör cirka 4 procent av samtliga utbildningar som erbjuds till våren och kurserna följaktligen cirka 96 procent. Programminskningen vt 2019 berodde främst på att specialistsjuksköterskeutbildningarna flyttades till en egen antagningsomgång (figur 38).

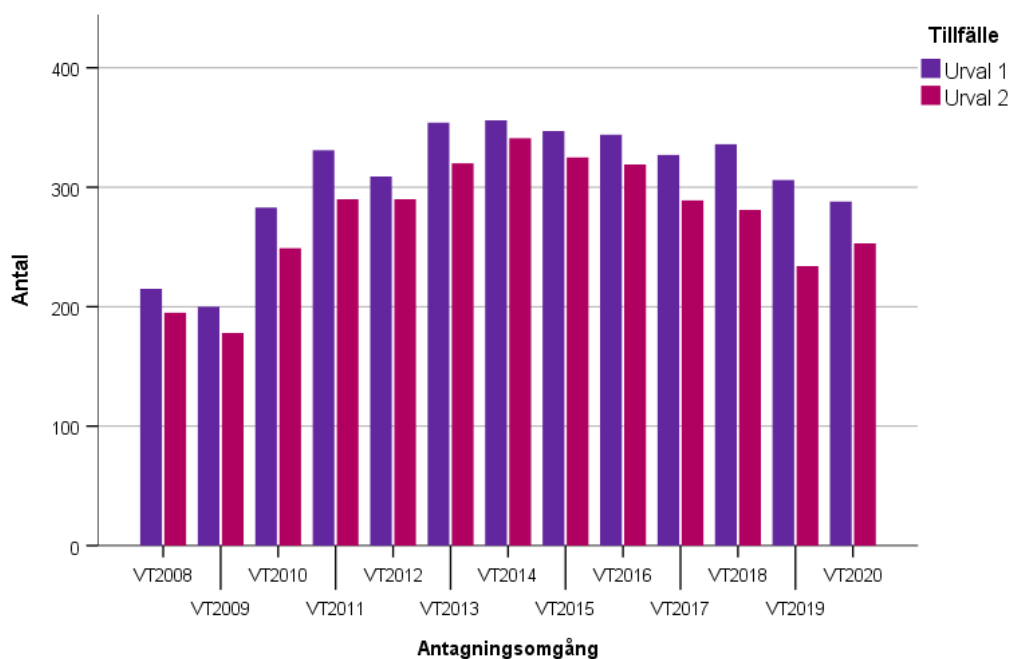
Förändringarna i programutbudet var små under respektive antagningsomgång fram till vt 2017, med ett fåtal färre program vid första urvalet än vid sista anmälningssdag. Sedan vt 2017 har bilden ändrats något, med fler program vid första och andra urvalet än vid sista anmälningssdag. Det beror i huvudsak på lärosätens interna arbetsätt vid antagning till senare del av program, där utbildningstillfällen skapas för respektive program och programtermin som det finns sökande till. Ökningen av antalet program efter sista anmälningssdag är på så sätt mer en konsekvens av lärosätens arbetsätt än en reell ökning av utbildningsutbudet.

Figur 38: Antal program vid sista anmälingsdag, första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

Andelen program där urval skett ökade till strax över 60 procent perioden vt 2014 till och med vt 2016. Sedan dess har andelen minskat och i antagningsomgången vt 2020 var andelen konkurrensutsatta program 45 procent vid första urvalet (figur 39).

Figur 39: Antal program där urval skett i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

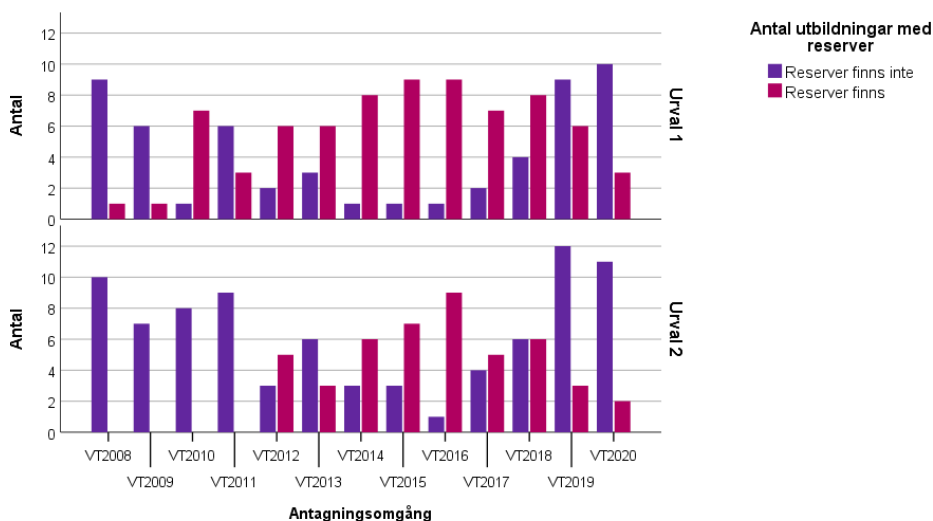

Utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Antalet civilingenjörsprogram med konkurrens ökade fram till vt 2016 såväl i första som i andra urvalet, för att därefter avta. Emellertid är det få civilingenjörsprogram som ges på våren. Antalet program minskade med 2 till 13 sökbara program vt 2020 vid både första och andra urvalet (figur 40).

Civilingenjörsutbildningarna är några av de utbildningar som leder till yrken med relativt goda arbetsmarknadsutsikter enligt Statistiska centralbyrån (SCB) och Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) ³.

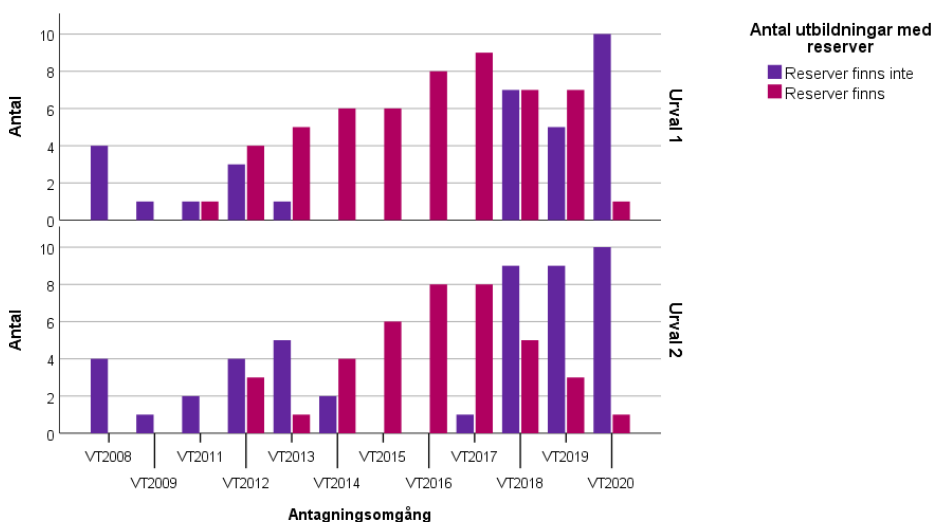
Figur 40: Antal civilingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

3. Statistiska centralbyrån, "Trender och prognoser 2017" och Saco, "Framtidsutsikter - Här finns jobben för akademiker år 2023", november 2018, uppdaterad oktober 2019.

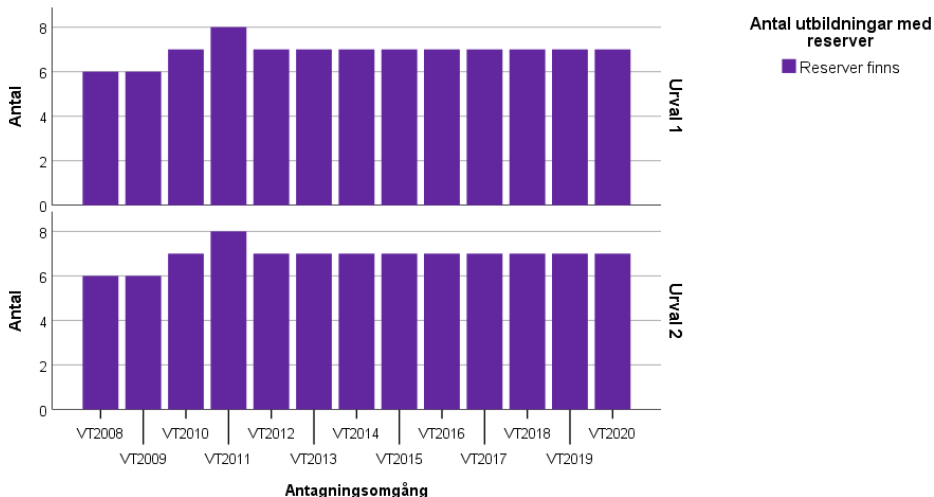
Antalet högskoleingenjörutbildningar med konkurrens har ökat under perioden men minskat något under senare år. Det är emellertid få högskoleingenjörprogram som ges på våren. Liksom för civilingenjörutbildningarna har SCB och Saco bedömt att examinerade högskoleingenjörer har relativt goda framtida arbetsmarknadsutsikter (figur 41).

Figur 41: Antalet högskoleingenjörprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

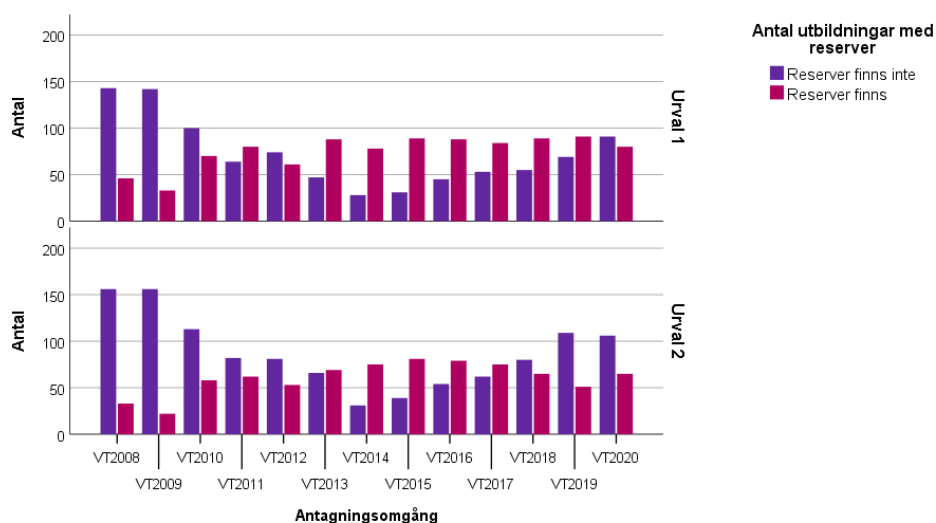
Alla läkarprogram har haft väsentligt fler sökande än platser under hela perioden, trots att utbildningen byggts ut kraftigt. Examinerade från läkarutbildningen bedöms vara relativt efterfrågade på arbetsmarknaden under det närmaste decenniet (figur 42).

Figur 42: Antalet läkarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

Antalet lärarprogram med konkurrens ökade till vt 2013. Därefter har de planat ut (första urvalet) och minskat något (andra urvalet). Att fler lärarprogram har konkurrens nu än i början av perioden är ett tecken på att utbildningarna har blivit mer populära (figur 43). Det är positivt med tanke på den stora brist på examinerade lärare som befaras under det närmaste decenniet. Examinerade från lärarprogram tillhör de examensgrupper som bland andra SCB och Saco bedömt har mycket goda framtida utsikter på arbetsmarknaden. Möjligtvis kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar. Lärarutbildningarna omfattas också av en pågående utbyggnad och satsningar där regeringen tillfört ytterligare resurser ⁴.

Figur 43: Antalet lärarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

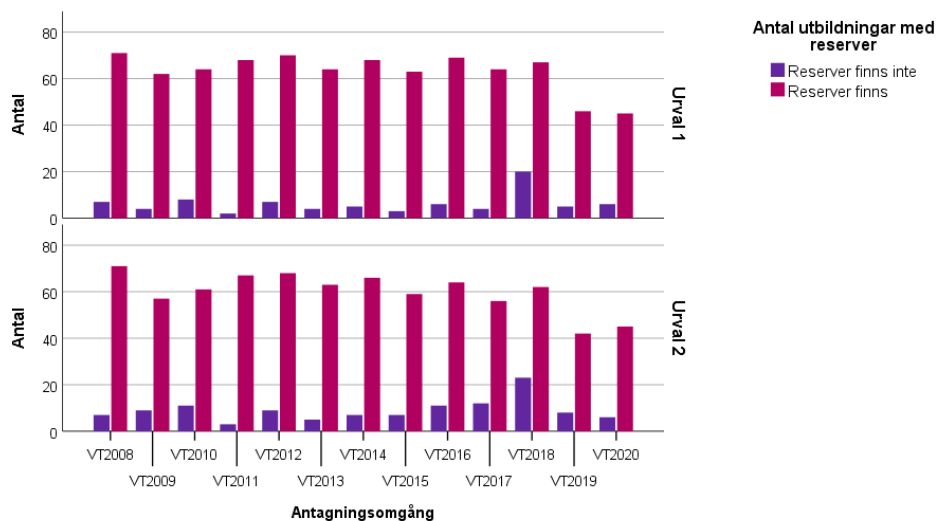

4. Budgetproposition 2019/20:1, Utgiftsområde 16.

Andelen sjuksköterskeutbildningar med konkurrens har legat relativt högt under perioden. Det påtagligt lägre antalet sjuksköterskeutbildningar efter vt 2018 beror på att specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre ingår i underlaget (figur 44).

Sjuksköterskeutbildningarna tillhör också gruppen av utbildningar som SCB och Saco pekar ut som utbildningar som syftar till yrken med goda eller mycket goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden.

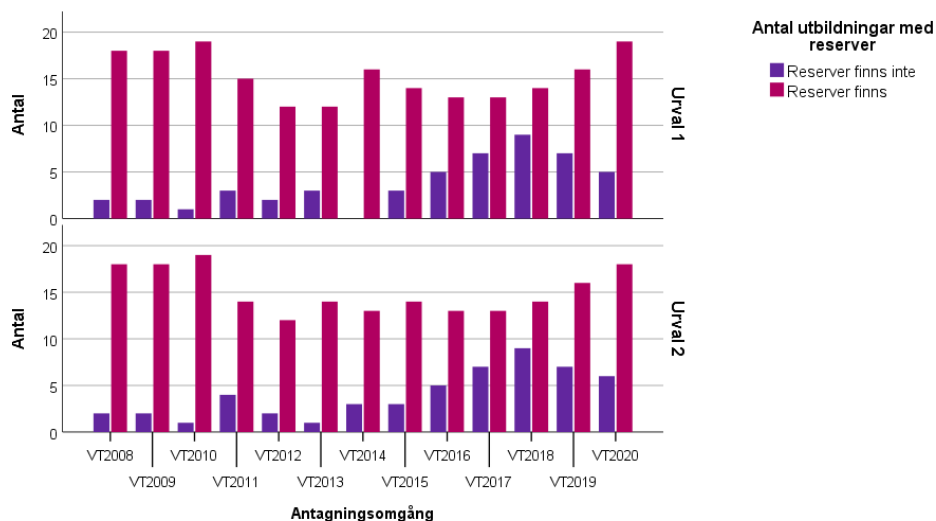
Figur 44: Antalet sjuksköterskeprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

Antalet socionomprogram med konkurrens har varierat under perioden. Under de senaste åren har antalet program med konkurrens ökat och antalet utbildningar utan reserver minskat (figur 45).

Även socionomutbildningarna tillhör gruppen av utbildningar som SCB och Saco pekar ut som utbildningar som syftar till yrken med relativt goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden.

Figur 45: Antalet socionomprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2020.

Försök med viktning av högskoleprovsresultat

Sedan 1 juni 2019 pågår en försöksverksamhet med viktat högskoleprovsresultat vid urval. Syftet med viktningen är att förbättra högskoleprovets prognosförmåga. I antagningsomgången ht 2019 ingick sex lärosäten i försöksverksamheten; Chalmers tekniska högskola, Karlstads universitet, Luleå tekniska universitet, Lunds universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet. 59 civilingenjörsutbildningar ingick till vilka den kvantitativa delen viktades tyngre med 0,75 och den verbala delen lättare med 0,25.

Till antagningsomgången vt 2020 utökades kretsen av utbildningar som kan använda viktat provresultat. Utöver civilingenjörsutbildningar tillkom högskoleingenjör-, forskolläraryr-, jurist-, läkar-, personalvetar-, psykolog-, sjuksköterske-, socionom-, tandläkar- och veterinärutbildningar. Viktat provresultat användes dock bara till tre olika program vt 2020. Det omfattade sex utbildningsalternativ, ett psykologprogram, två sjuksköterskeprogram och tre socionomprogram, vid tre lärosäten; Göteborgs universitet, Mittuniversitetet och Stockholms universitet. Till psykologprogrammet och socionomprogrammen viktades den verbala delen av högskoleprovsresultatet tyngre, med 0,60–0,75, och den kvalitativa delen vägde lättare med 0,25–0,40⁵. Till sjuksköterskeprogrammen viktades den kvantitativa delen tyngre, med 0,60, och den verbala delen lättare med 0,40.

UHR har tidigare med datasimuleringar⁶ visat att viktningen av högskoleprovet kan resultera i små förändringar av platsfördelningen till de sökande. Utfallet av försöksverksamheten ht 2019 och vt 2020 sammanfaller huvudsakligen med slutsatserna från simuleringarna vad gäller ändrad ålders- och könsfördelning bland de antagna. I grova drag är slutsatsen att om högskoleprovet viktas mot den kvantitativa delen antas fler yngre, främst män, på bekostnad av äldre, främst kvinnor. Om högskoleprovet viktas mot den verbala delen antas fler äldre, främst kvinnor, på bekostnad av yngre, främst män. Emellertid återstår huvudfrågan att besvara, om provets prognosförmåga förbättras genom viktning. UHR har i uppdrag att följa upp och redovisa detta senast 1 december 2023.

5. Se Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2019:5 och 2019:8) om försöksverksamhet med viktat högskoleprovsresultat vid urval.

6. <https://www.uhr.se/publikationer/Rapporter/vad-hander-i-antagningen-om-hogskoleprovet-viktas/>

Utbildningar i de nationella minoriteternas språk och kultur

Vårterminen 2020 erbjöds tre utbildningar i romani chib och romsk kultur och 17 utbildningar i jiddisch och judaistik. I finska och finsk kultur erbjöds 21 utbildningar och i meänkieli tre utbildningar. I samiska och samisk kultur erbjöds 8 utbildningar motsvarande termin. Antalet utbildningar som erbjöds var i princip oförändrat sedan vt 2019 och utbildningsutbudet utgjordes av kurser, inte av program.

Antalet sökande varierar mellan terminerna, men till skillnad från det övriga utbildningsutbudet var det färre sökande till utbildningarna i alla fem nationella minoriteternas språk och kultur vt 2020 än vad det var 2019 (tabell 4).

Tabell 4. Antal sökande till utbildningar i de nationella minoriteternas språk och kultur vt 2019 och vt 2020: Sökande, sökande i första hand, behöriga sökande, antagna och reservplacerade.

Utbildningar	Sökande		Förstahands-sökande		Behöriga sökande		Antagna		Reserv-placerade	
	vt 2019	vt 2020	vt 2019	vt 2020	vt 2019	vt 2020	vt 2019	vt 2020	vt 2019	vt 2020
Jiddisch och judaistik	289	269	52	80	212	239	111	143	1	1
Romani chib och romsk kultur	73	34	10	5	63	88	38	58	1	0
Finska och finsk kultur	378	280	119	85	232	252	126	152	10	2
Samiska och samisk kultur	486	274	79	62	450	251	162	99	46	33
Meänkieli	50	40	19	19	35	39	20	35	0	0
Total	1 276	897	279	251	992	869	457	487	58	36

Minskningen av antalet sökande till utbildningar i samiska och samisk kultur förklaras av att en kurs med historiska perspektiv på det samiska samhället som erbjöds vt 2019 inte erbjöds vt 2020. När det gäller sökande i första hand ökade jiddisch och judaistik vt 2020, jämfört med vt 2019. Antalet behöriga sökande och antalet antagna hade däremot ökat till alla nationella minoritets-utbildningar utom till samiska och samisk kultur.

Bilaga 1: Definitioner av begrepp

Här definieras begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som presenteras i rapporten.

Andra urvalet

I andra urvalet ingår sena sökande och behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller tackat nej efter första urvalet stryks och ingår inte i andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i samband med det andra urvalet ingår det samlade antalet från både första och andra urvalet.

Anmälningavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Kravet på att betala anmälningavgift gäller inte sökande som

- har permanent uppehållstillstånd i Sverige
- har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige
- är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- studerar inom ramen för ett sådant utbytesprogram som regeringen beslutat att anmälningavgift inte ska tas ut för
- är registrerad student vid svenskt lärosäte när ansökan sker
- är student vid ett utländskt lärosäte och nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagen.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns behörig. Det avser kraven för både grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

En förstahandssökande är en person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningsalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan per antagningsomgång antas till utbildningar om maximalt 45 högskolepoäng i nationell vårtermin, hösttermin respektive internationella kurser och om maximalt 30 högskolepoäng för masterutbildningar. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad tacka ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar som rör nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser på sammanlagt 210 högskolepoäng respektive 120 högskolepoäng i antagningsomgångarna för masterutbildningar. I nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser kan sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 165 högskolepoäng. I masterutbildningar kan sökande som blivit antagna till 30 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 90 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande. Där är antalet sökande alltså större än antalet tillgängliga platser. Antalet utbildningar med konkurrens kan vara högre efter andra urvalet än efter första eftersom sökande kan göra sen anmälan.

Kurs

Kurs definieras som en högskoleutbildning med en avgränsad omfattning, som är fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående. Kurser är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är program.

Kön

För variabeln kön används endast svenska personnummer med kvinna eller man som enda möjliga värden. Tredje siffran i födelsenumret i svenska personnummer är udda för män och jämn för kvinnor.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av UHR på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st), antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht), antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt), internationella kurser hösttermin (IK ht) och internationella kurser vårtermin (IK vt). I MASTER ingår master-

och magisterutbildningar. I IK ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå samt program på grundnivå.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns obehörig. Behörighetskraven avser både kraven för grundläggande behörighet och kraven för särskild behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala anmälningsavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Vissa lärosäten har valt ett upplägg där studenter som antas till program inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningsdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Det är lärosätet som avgör om det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning, och i så fall i vilket läge (före urvalet eller efter första eller andra urvalet). Det kan gälla någon enstaka utbildning eller alla. En sen anmälan avser här den som anmält sig efter sista anmälningsdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan kan också uppstå när sökande kompletterar sina meriter, styrker avgiftsbefrielse eller betalar avgiften efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehörig i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behörig i andra urvalet, även om dennes anmälan då räknas som sen anmälan. En sådan sen anmälan brukar kallas återanmälan.

Sista anmälningsdag

Sista anmälningsdag är den dag då anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid. En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det, efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till sökalternativet. Hur många av de antagna som utgörs av sena anmälningar framgår inte av statistiken i den här rapporten.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller inte och oavsett om de är behöriga eller inte.

Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och det komplicerar även statistiken. Populationerna är föränderliga och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. En sökande kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet. Det sker efteranmälningar och efterantagningar till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas uppgifterna kommer.

Det rapporten presenterar är baserat på data som finns i en statistikdatabas till vilken information förs över från antagningssystemet vid vissa specifika tidpunkter.

I dagsläget existerar så gott som all tänkbar information om anmälan till svenska universitet och högskolor i antagningssystemet. Nästan alla uppgifter kopieras en gång per dygn till en databas där data är sökbara via SQL-frågor i en miljö som inte stör själva arbetet med antagningarna.

Eftersom databasen uppdateras varje dag är det inte möjligt att ta fram sökande- och antagningsstatistik på ett repeterbart sätt. Då sökandeantal och övriga uppgifter i antagningssystemet hela tiden förändras under en antagningsomgång blir det praktiskt omöjligt att från dag till dag producera siffror som är identiska.

Genom att etablera en arbetsrutin för att göra uttag vid fyra separata tillfällen under varje nationell antagningsomgång – med de uppgifter som anses mest relevanta för framtida uppföljning – har det gått att skapa en databas med statiska och repeterbara uppgifter. Denna databas utgör underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras av UHR.

Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den officiella sökande- och antagningsstatistik som produceras via UHR. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urvalet och andra urvalet för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.

Informationen som finns i statistikdatabasen är utformad utifrån lärosätenas och antagningssystemets behov och är inte i första hand till för statistiska bearbetningar eller presentationer, vilket innebär vissa begränsningar och påverkar vilka redovisningar som är möjliga att göra.

Utbildning, utbyte, utveckling – för alla som vill vidare

UHR är en statlig myndighet med flera uppdrag inom utbildningsområdet. Myndigheten finns i Stockholm och i Visby.

UHR:s fem huvudsakliga ansvarsområden:

- Information inför högskolestudier, ansvar för högskoleprovet, ta fram regelverk och samordna antagningen till högskolan.
- Utveckla och förvalta IT-system och e-tjänster åt utbildningssektorn.
- Förmedla internationella utbyten och kompetensutveckling för hela utbildningskedjan.
- Bedöma utländska utbildningar.
- Främjande uppgifter och analyser av frågor inom UHR:s ansvarsområde.